REPUBLIKA SLOVENIJA

AGENCIJA ZA ZAVAROVALNI NADZOR

LETNO POROČILO

UVODNA BESEDA IN POVZETEK

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2005

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2005

KAZALO

Uvodna beseda in povzetek
Uvod *iv*
Razvoj zavarovalnega trga in obvladovanje tveganj *iv*
Delo Agencije za zavarovalni nadzor *vi*

I. Poročilo o stanju na področju zavarovalništva za leto 2005

1. Uvod 1
2. Zakonodajni okvir 2
2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar) in podzakonski predpisi, ki izhajajo iz Zakona o zavarovalništvu 2
2.2. Drugi zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic 2
2.2.1. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) 3
2.2.2. Zakon o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu (ZZVZZ) 3
2.2.3. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1) 3
3. Zavarovalnice 4
3.1. Struktura zavarovalnega trga glede na vrste in osnovne oblike zavarovanj 4
3.2. Struktura zavarovalnega trga glede na deleže zavarovalnic 8
3.3. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle in primerjava z drugimi državami 10
3.4. Izidi poslovanja 12
3.4.1. Izidi poslovanja zavarovalnic 12
3.4.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic 15
3.5. Bilance stanja 16
3.5.1. Bilance stanja zavarovalnic 16
3.5.2. Bilance stanja pozavarovalnic 18
3.6. Kazalci poslovanja 19
3.7. Zavarovalno-tehnične rezervacije 20
3.8. Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov 22
3.9. Kapitalska ustreznost 26
4. Pokojninske družbe 28
4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na deleže pokojninskih družb 28
4.2. Izidi poslovanja 29
4.3. Bilance stanja 30
4.4. Kazalci poslovanja 31
4.5. Matematične rezervacije 32
4.6. Naložbe 32
4.7. Kapitalska ustreznost 33
5. Druge družbe, ki se ukvarjajo z zavarovalnimi posli 34
6. Sklep 35

II. Poročilo o delu Agencije za zavarovalni nadzor za leto 2005

1. Uvod 36
2. Notranja organizacija in financiranje Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2005 36
2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih 36
2.2. Financiranje 38
3. Delo Agencije za zavarovalni nadzor v letu 2005 39
3.1. Delo na zakonodajnem področju 39
3.1.1. Izdaja novih ter sprejem sprememb in dopolnitev obstoječih podzakonskih predpisov 39

3.1.2. Sodelovanje pri pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o zavarovalništvu 40
3.1.3. Sodelovanje pri pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju 41
3.1.4. Sodelovanje pri pripravi zakona o finančnih konglomeratih 41
3.2. Izdaja dovoljenj in soglasij 41
3.3. Izvajanje nadzora nad poslovanjem zavarovalnic 42
3.3.1. Preverjanje poročil in obvestil 42
3.3.2. Pregledi poslovanja 43
3.3.3. Izrekanje ukrepov nadzora 43
3.4. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi in institucijami 44
3.4.1. Odbor evropskih zavarovalnih in pokojninskih nadzornikov - CEIOPS 45
3.5. Ostalo delo Agencije za zavarovalni nadzor 47

Uvodna beseda in povzetek

Uvod

Dve tretjini finančnega napajanja kapitalskih trgov v razvitem svetu izvira iz zavarovalniških in pokojninskih sredstev oziroma skladov. To so hkrati najdolgoročnejša sredstva v narodnem gospodarstvu, z običajno ročnostjo nad 10 let. Tudi v Sloveniji hitro raste pomen teh sredstev, vendar še nismo dosegli njihove evropske udeležbe v BDP.

Na žalost se bodo morali ti letni prirasti dragocenih dolgoročnih sredstev, zaradi nerazvitosti slovenskega trga dolgoročnih investicijsko-kreditnih instrumentov (različne vrste obveznic, tudi hipotekarnih in drugih jamstvenih instrumentov) nalagati izven Slovenije, s čimer bo domače - slovensko varčevanje v večji meri pospeševalo investicije in zaposlovanje izven Slovenije.

Članstvo v Evropski uniji prinaša Sloveniji poleg pravic tudi precejšnje obveznosti na vseh finančnih področjih, tako tudi v zavarovalništvu. Prav za področje zavarovalništva (vključujoč prostovoljna dodatna pokojninska zavarovanja) je Evropska komisija pripravila in sprejela že približno 45 direktiv. V zadnjih letih zakonodajni okvir EU hitro sledi čedalje bolj kompleksnim povezavam na evropskih finančnih trgih s sprejemanjem direktiv, katerih področje urejanja prehaja od t.i. solo nadzora prek nadzora eno sektorskih skupin na med sektorski nadzor finančnih konglomeratov. Kot edini nacionalni zavarovalni nadzorni organ je tudi Agencija za zavarovalni nadzor dolžna upoštevati vse te direktive v praksi.

Zavarovalništvo Slovenije se od finančnih sektorjev ostalih držav pristopnic loči predvsem po dveh značilnostih in sicer; sedem od štirinajstih zavarovalnic je kompozitnih, to pomeni, da imajo dovoljenje za opravljanje poslov premoženjskih kot tudi življenjskih zavarovanj in kar 9 jih je še v večinski domači lasti (cca 90% celotnega trga). Prav ti dve značilnosti narekujeta Agenciji za zavarovalni nadzor ustrezno strokovno usposobljenost pri izvajanju nadzora, ki je potrebna tako za nadzor nad poslovanjem zavarovalnic kot posamičnih pravnih oseb kot tudi upoštevajoč njihove udeležbe v zavarovalnicah držav članic EU in tujih držav. Poleg tega je Agencija po EU zakonodajnem načelu »home country control« odgovorna tudi za nadzor nad podružnicami slovenskih zavarovalnic in njihovim neposrednim opravljanjem zavarovalnih poslov v državah članicah EU in v tujih državah.

Razvoj zavarovalnega trga in obvladovanje tveganj

Zavarovalnice so se, po uvedbi tržnega sistema v začetku devetdesetih let, v nasprotju z bančnim sektorjem sanirale same, kar je ohranilo visoko koncentracijo na zavarovalniškem trgu. Tako je bil tržni delež največje zavarovalnice (glede na obračunano bruto zavarovalno premijo) ob koncu leta 2005 še vedno nad 42 % (brez upoštevanja zdravstvenih zavarovanj pa nad 53%), največjih štirih pa skoraj 86 %. V letu 2005 je zaznati porast tržnega deleža pri polovici zavarovalnic predvsem na račun zmanjšanje le-tega pri prvih dveh največjih zavarovalnicah.

V Sloveniji se je delež zbrane zavarovalne premije v BDP od leta 1992 do konca leta 2005 povečal za polovico in v letu 2005 presegel 5,2% BDP. Tovrstni delež je v državah Evropske unije v letu 2004 znašal cca 8,3 %. Odstotek zbrane zavarovalne premije v Sloveniji zaostaja za primerljivimi odstotki držav članic EU predvsem na račun zbrane premije življenjskih zavarovanj. Ta je v Sloveniji leta 2005 znašala 1,3 % BDP, medtem ko je delež življenjskih zavarovanj v BDP v Evropskih državah (EU-25) v letu 2004 znašal skoraj 5%. Zbrana premija življenjskih zavarovanj se je v Sloveniji v zadnjem letu realno povečala za 15 % in presegla 24 % celotne zbrane premije (v Evropski uniji skoraj 60% celotne premije).

Poleg »potenciala« zavarovalniškega sektorja pri življenjskih zavarovanjih, se je s pokojninsko reformo iz leta 2000 začelo tudi prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje; ob koncu leta 2005 so ga izvajale 4 pokojninske družbe s skupno zbrano premijo 19,8 mrd SIT letno, 6 vzajemnih pokojninskih skladov z 20,2 mrd SIT zbrane premije ter Sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja (Prvi pokojninski sklad), ki ga upravlja Kapitalska družba.

Stabilnost zavarovalniškega sektorja kot tudi posamezne zavarovalnice je pogojena z obvladovanjem tveganj, t.j. z upravljanjem dveh portfeljev in njunih usklajevanj. Tveganja pasive so povezana z določanjem premijskih stopenj, ocenjevanjem bodočih obveznosti (t.i. »underwriting risks«) in izravnavanjem teh rizikov s sozavarovanjem in pozavarovanjem. Delež čiste zadržane premije v celotni premiji je v letu 2005 ostal skoraj enak tako za zavarovalnice (t.j. 90%), kot tudi za pozavarovalnice (t.j. 65%). Upravljanje aktive, t.j. nalaganje sredstev iz sklenjenih zavarovalnih polic, je podvrženo tveganjem, ki so predvsem posledica nevarnosti razvrednotenja naložb zaradi sprememb na kapitalskih trgih, nižanja obrestnih mer, tečajnih sprememb in plačilne nesposobnosti pogodbenih partnerjev.

Slovenske zavarovalnice (brez pozavarovalnic) so imele konec leta 2005 za skoraj 640 mrd SIT naložb celotnega premoženja, od tega za 593 mrd SIT naložb kritnega premoženja in kritnih skladov. Delež naložb zavarovalnic (brez naložb pozavarovalnic) v BDP se je od leta 2001 do leta 2005 povečal s 5,6 % na 9,8 % BDP, kar dodatno k že povedanemu nakazuje na bodočo rast slovenskega zavarovalnega sektorja in s tem na njegovo vlogo pri delovanju kapitalskih trgov. Pokojninske družbe so imele konec leta 2005 za 76,4 mrd SIT naložb celotnega premoženja, od tega 67,9 mrd SIT naložb kritnih skladov.

Zavarovalnice so do leta 2001 izkazovale primanjkljaj naložb kritnega premoženja v primerjavi z zavarovalno-tehničnimi rezervacijami in v letu 2001 prvič dosegle zadovoljivo pokritost matematičnih rezervacij z naložbami kritnega sklada (naložbe življenjskih zavarovanj), v letu 2002 pa so tudi naložbe kritnega premoženja (brez kritnih skladov) prvič dosegle pokritost drugih zavarovalno tehničnih rezervacij. Navedena pokritost se je v letu 2005 še izboljšala.

Struktura naložb kritnih premoženj (brez kritnih skladov) in kritnih skladov zavarovalnic na dan 31.12.2005

	Naložbe kritnih premoženj (brez kritnih skladov)	**Naložbe kritnih skladov**
Državni papirji	37,6%	46,1%
Bančni depoziti	13,6%	8,3%
Dolžniški vrednostni papirji	17,5%	27,7%
Lastniški vrednostni papirji	16,5%	16,8%
Ostalo (posojila, nepremičnine…)	14,8%	1,1%
Skupaj	**100,0%**	**100,0%**

Ker domači kapitalski trg ni v stanju absorbirati celotnega obsega naložb zavarovalnic, je nujna usmeritev njihovih naložb na tuje kapitalske trge. Konec leta 2005 so znašale naložbe v tuje delnice in obveznice že dobrih 82 mrd SIT, kar je za 28 % več kot leto poprej.

Poleg navedenih načinov obvladovanja tveganj morajo zavarovalnice obvladovati tveganja tudi z zadostno višino kapitala oz. minimalno predpisano kapitalsko ustreznostjo. Konec leta 2005 so zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe skupaj izkazale za 28 mrd SIT presežka razpoložljivega kapitala. Po stanju na dan 31.12.2004 sta primanjkljaj razpoložljivega kapitala izkazali dve zavarovalnici v skupini premoženjskih zavarovanj in dve

zavarovalnici v skupini življenjskih zavarovanj. Leto kasneje, to je na dan 31.12.2005 pa je le ena zavarovalnica izkazala primanjkljaj v skupini premoženjskih zavarovanj in ena zavarovalnica v skupini življenjskih zavarovanj.

Delo Agencije za zavarovalni nadzor

Agencija za zavarovalni nadzor je pristojna za pripravo in sprejem podzakonskih predpisov s področja zavarovalništva ter za dopolnjevanje in spreminjanje le-teh. Tudi v letu 2005 je zaradi potrebe po dopolnitvah ter zaradi novih določb zakona o zavarovalništvu, zakona o gospodarskih družbah in zakona o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu pripravila in sprejela štiri nove podzakonske predpise, enajst sprememb k nekaterim podzakonskim predpisom ter zaradi poenotenja poročanja o naložbah oblikovala novo navodilo.

Agencija je v letu 2005 izdala nove ter sprejela spremembe in dopolnitve obstoječih podzakonskih predpisov, kot sledi v nadaljevanju.

Pregled novih podzakonskih predpisov

1. Sklep o prvi sestavi računovodskih poročil zavarovalnic v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja

2. Sklep o podrobnejši vsebini dokumentacije k zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave

3. Sklep o podrobnejših navodilih za izračun oz. pobot sredstev matematičnih rezervacij oz. rezervacij za starost

4. Sklep o podrobnejših navodilih za računovodsko spremljanje in izkazovanje poslovnih dogodkov v zvezi z izvajanjem izravnave pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju

Pregled sprememb in dopolnitev obstoječih podzakonskih predpisov

1. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejših pravilih za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic

2. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o nadzoru nad zavarovalniško skupino

3. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov ter zavarovalnih zastopniških in posredniških družb

4. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejšem načinu izračuna kapitala in izpolnjevanju kapitalskih zahtev ter kapitalske ustreznosti

5. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o vsebini poročil in obvestil iz 176. člena in 239. člena zakona o zavarovalništvu ter načinu in rokih poročanja

6. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejših pogojih za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oz. posredovanja

7. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij

8. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o pošiljanju zavarovalno-statističnih podatkov – SKL 2002

9. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2002

10. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2002

11. Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poročilu glede vrst in vrednosti naložb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij

12. Navodilo o načinu elektronskega poročanja zavarovalnice o naložbah kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada ter o naložbah, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij

Področje dela oziroma pristojnosti Agencije je tudi izdaja dovoljenj in soglasij ter odredb o odpravi kršitev predpisov, ki urejajo poslovanje zavarovalnic.

Pregled pomembnejših izdanih dovoljenj, soglasij in odredb o odpravi kršitev v letu 2005 in letu 2004

Vrsta dovoljenj	**Leto 2004**	**Leto 2005**
Dovoljenje zavarovalnici za združitev s pripojitvijo druge zavarovalnice		1
Dovoljenje za upoštevanje polovice nevplačanega vpoklicanega kapitala zavarovalnice		1
Dovoljenje za neposredno opravljanje poslov v posameznih državah Evropske unije		3
Dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb	2	1
Dovoljenje za opravljanje zavarovalnih/pozavarovalnih poslov	4	2
Dovoljenje na podlagi uskladitve zavarovalnic z določbami ZZavar	7	
Dovoljenje za prenos izločenih poslov	4	3
Dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici/pokojninski družbi	5	4
Dovoljenje v zvezi z naložbami kritnih skladov in kritnih premoženj	7	
Dovoljenje za spremembo zavarovalnih vrst	1	
Predhodno mnenje banki za opravljanje storitev zavarovalnega posredovanja	4	
Dovoljenje za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici	13	5
Dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja	6	1
Dovoljenje za delitev	1	
Dovoljenje za opravljanje poslov in dejavnosti zav. zastopanja/posredovanja	932	626
Odredba o odpravi kršitev	13	7
Skupaj	**999**	**654**

Agencija je v drugi polovici leta 2004 ter v letu 2005 sodelovala z Ministrstvom za finance pri pripravi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu (ZZavar-C). Prav tako je sodelovala tudi z Ministrstvom za zdravje, ki je v letu 2004 začelo in v letu 2005 nadaljevalo s pripravo sprememb Zakona o zdravstvenem zavarovanju in zdravstvenem varstvu (ZZVZZ-UPB1) v delu dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj. Spremembe zakona so začele veljati avgusta 2005 in so uvedle izravnalne sheme. Agencija je v letu 2005, v delovni skupini, poleg Ministrstva za finance, Banke Slovenije in Agencije za trg vrednostnih papirjev, sodelovala tudi pri pripravi Zakona o finančnih konglomeratih. Zakon je začel veljati v začetku aprila 2006.

V letu 2005 je Agencija, v sodelovanju z irsko svetovalno družbo Vizor, nadaljevala z vzpostavitvijo informacijskega sistema, ki bo podpiral elektronsko poročanje ter avtomatsko spremljanje statističnih podatkov za področje premoženjskih in življenjskih zavarovanj.

Z dnem polnopravnega članstva Slovenije v Evropski uniji je tudi na področju zavarovalništva stopilo v veljavo EU zakonodajno načelo enotnega dovoljena t.i. »enotnega potnega lista«. Agencija za zavarovalni nadzor je do konca leta 2005 prejela 203 obvestila nadzornih organov držav članic o zavarovalnicah, ki imajo v Sloveniji namen opravljati zavarovalne posle neposredno oziroma preko podružnice. Največ tovrstnih obvestil, od katerih se skoraj vsa nanašajo na neposredno opravljanje zavarovalnih poslov v zavarovalnih vrstah skupine premoženjskih zavarovanj, je Agencija prejela od nadzornih organov Velike Britanije, Irske, Avstrije, Italije in Nemčije.

Agencija za zavarovalni nadzor je kot slovenska zavarovalna nadzorna ustanova članica Odbora Evropskih zavarovalnih in pokojninskih nadzornikov (Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors – CEIOPS). CEIOPS je glavno posvetovalno telo (»Primary Adviser«) Evropski komisiji pri pripravi in izdaji zavarovalnih in pokojninskih direktiv. Največjo obstoječo nalogo CEIOPS predstavlja projekt Solventnost II, katerega glavni poudarek je na kapitalskih zahtevah in nadzornih pregledih individualnih pravnih subjektov.

Zato, da Agencija lahko sledi svojemu glavnemu poslanstvu, to je varstvu zavarovancev, je potreben strog in stalen nadzor na vseh področjih t.i. preudarnega poslovanja zavarovalnic. Takšen nadzor je še toliko bolj pomemben zaradi hitro rastočega pomena dolgoročnih zavarovanj (življenjskih, pokojninskih in zdravstvenih) in vse hitrejšega pojavljanja novih naložbenih oblik in tveganj. V luči vzpostavitve pravilne ocene tveganj in nato na podlagi teh tveganj oblikovanega primernega – zadostnega kapitala zavarovalnice, bo Agencija v bodoče skušala »individualizirati« tveganja na raven posameznih zavarovalnic.

Ljubljana, 23. junij 2006

mag. Jurij Gorišek
direktor

I. POROČILO O STANJU NA PODROČJU ZAVAROVALNIŠTVA ZA LETO 2005

1. UVOD

V letu 2005 je na slovenskem zavarovalnem trgu delovalo sedemnajst zavarovalnic[1] (petnajst zavarovalnic[2] in dve pozavarovalnici), štiri pokojninske družbe, Jedrski pool, Slovensko zavarovalno združenje – Škodni sklad (SZZ) in Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja (KAD)[3].

Večina zavarovalnic se ukvarja tako s premoženjskimi zavarovanji kot tudi z življenjskimi zavarovanji. Šest zavarovalnic se je specializiralo za sklepanje premoženjskih zavarovanj, pri čemer dve od njih sklepata samo prostovoljna zdravstvena zavarovanja, ena zavarovalnica pa sklepa življenjska zavarovanja in zavarovanja iz zavarovalne vrste nezgodnih zavarovanj. Pokojninske družbe ne smejo opravljati nobene druge dejavnosti razen dejavnosti prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

V letu 2005 je na zavarovalnem trgu prišlo do nekaterih sprememb. Tako je Slovenska izvozna družba (SID), zaradi spremembe Zakona o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Ur. l. RS, št. 2/04), ter zaradi rasti portfelja marketabilnih zavarovanj, konec leta 2004 ustanovila novo zavarovalnico SID – Prvo kreditno zavarovalnico d.d.. Omenjena zavarovalnica je začela poslovati s 1.1.2005, nanjo se je prenesel portfelj marketabilnih zavarovanj, vsem zavarovancem pa je bilo zagotovljeno neprekinjeno izvajanje pravic in obveznosti iz sklenjenih pogodb. Začetek leta 2005 je prišlo tudi do oddelitve od zavarovalnice Slovenica zavarovalniška hiša, d.d., pri čemer se je ustanovila nova pravna oseba Slovenica Življenje, življenjska zavarovalnica d.d., na katero je bil prenesen portfelj življenjskih zavarovanj. Portfelj premoženjskih zavarovanj pa je ostal na Slovenici zavarovalniški hiši d.d..

Prav tako je prišlo do nekaterih sprememb tudi na področju povezovanja zavarovalnic. Decembra 2005 sta se namreč združili Zavarovalna družba Adriatic, d.d. in Slovenica zavarovalniške hiše, d.d. v zavarovalnico Adriatic Slovenica, Zavarovalna družba d.d..

Zavarovalni trg tako tudi v letu 2005 obvladujejo tri zavarovalniške skupine. Nadrejena družba prve je Zavarovalnica Triglav, d.d. in jo poleg nje sestavljajo Pozavarovalnica Triglav Re, d.d. in Triglav zdravstvena zavarovalnica, d.d.. Nadrejena družba druge zavarovalniške skupine je Pozavarovalnica Sava, d.d., ki obvladuje Zavarovalnico Tilia, d.d. in je povezana z Zavarovalnico Maribor, d.d.. Tretjo pa sestavljata Adriatic Slovenica, Zavarovalna družba, d.d. in Slovenica Življenje, življenjska zavarovalnica d.d..

[1] Konec leta je bilo, zaradi združitve Zavarovalne družbe Adriatic, d.d. in Slovenica zavarovalniške hiše, d.d., na slovenskem zavarovalnem trgu šestnajst zavarovalnic.
[2] Glej opombo pod številka 1.
[3] Pri tem na področje zavarovalništva sodi pri KAD del, ki se nanaša na poslovanje Prvega pokojninskega sklada.

2. ZAKONODAJNI OKVIR

2.1. Zakon o zavarovalništvu (ZZavar) in podzakonski predpisi, ki izhajajo iz Zakona o zavarovalništvu

Osnovni zakon, ki ureja vprašanja v zvezi z ustanavljanjem, poslovanjem, nadzorom in prenehanjem zavarovalnic, je Zakon o zavarovalništvu. Ta zavarovalnicam, kot pomembni skupini nedenarnih finančnih institucij, prinaša posebna pravila, pri čemer pa morajo zavarovalnice kot gospodarske družbe poslovati tudi v okviru zakonodaje, ki se uporablja za poslovanje gospodarskih družb na splošno.

Zakon o zavarovalništvu je bil sprejet 27. januarja 2000 ter spremenjen oziroma dopolnjen z obsežnejšimi spremembami v letu 2002 in 2004 (Ur. l. RS, št. 102/04 – uradno prečiščeno besedilo).

V skladu z ZZavar je Agencija pooblaščena za sprejem podzakonskih predpisov na področju zavarovalništva. Na podlagi te določbe je Agencija pripravila in sprejela 28 podzakonskih predpisov. Po vsebini lahko podzakonske predpise razdelimo na štiri glavne podskupine:

Prvo podskupino sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo podrobna pravila za izpolnjevanje standardov glede previdnostnega poslovanja. Opredeljujejo:
- podrobnejša pravila za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic;
- vrste in lastnosti kritnega premoženja;
- podrobnejša pravila in minimalne standarde za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij;
- vrednotenje postavk sredstev in obveznosti zavarovalnice;
- način izračuna likvidnostnih količnikov;
- zahteve glede izračuna prilagojenih kapitalskih zahtev za nadrejene zavarovalnice;
- metodologijo za izračun lastnih deležev zavarovalnice v tabelah maksimalnega kritja.

Druga podskupina določa podrobna pravila za poročanje. Pogostost poročanja je odvisna od vrste poročila. Zavarovalnica mora vsako četrtletje izračunati, spremljati in poročati Agenciji o višini kapitala, kapitalskih zahtevah, kapitalski ustreznosti, višini zavarovalno-tehničnih rezervacij, vrednosti, vrsti in razpršenosti kritnega premoženja, zavarovalno statističnih podatkih in na podlagi sprememb ZZavar tudi o bilančnih in poslovno izidnih podatkih.

Podzakonski predpisi, ki določajo pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja, sestavljajo tretjo podskupino.

Četrto podskupino pa sestavljajo podzakonski predpisi, ki določajo podrobnejše pogoje za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, ki so potrebna za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov.

2.2. Drugi zakoni, pomembni za poslovanje zavarovalnic

Zakoni, posebej pomembni za poslovanje zavarovalnic so še: Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP), ki med drugim ureja obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti oziroma zavarovanje lastnika motornega vozila proti

odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam; Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-UPB2), ki zavarovalnicam omogoča izvajanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1-UPB3), ki ureja tudi področje prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

2.2.1. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP)

Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (Ur. l. RS, št. 35/05 – uradno prečiščeno besedilo in 30/06) ureja naslednja obvezna zavarovanja v prometu: zavarovanje potnikov v javnem prometu (razen potnikov v zračnem prometu) proti posledicam nesreče, zavarovanje avtomobilske odgovornosti oz. zavarovanje lastnika vozila, zavarovanje lastnika čolna in zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo, povzročeno tretjim osebam ter zavarovanje lastnika zrakoplova proti odgovornosti za škodo povzročeno potnikom, prtljagi in tovoru. Obvezno zavarovanje avtomobilske odgovornosti je v EU urejeno s posebnim sklopom direktiv, ki jim sledi tudi slovenski ZOZP.

2.2.2. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ)

V Sloveniji je v zadnjih letih, kot v vseh državah tržnega gospodarstva, vedno bolj aktualno vprašanje koliko javnih in koliko zasebnih sredstev naj bo namenjenih zdravstvu. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-UPB2) (Ur. l. RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 38/06) ureja sistem zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja. V letu 2005 so bile sprejete spremembe zdravstvene zakonodaje, predvsem v delu dopolnilnih zdravstvenih zavarovanj, ki obsegajo tudi uvedbo izravnalnih shem.

Zdravstveno zavarovanje je obvezno in prostovoljno. Nosilec obveznega zdravstvenega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije, prostovoljno zdravstveno zavarovanje pa izvajajo zavarovalnice, ki imajo za to ustrezno dovoljenje. ZZVZZ-UPB2 omogoča zavarovalnicam izvajanje štirih tipov prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj in sicer, dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, nadomestnega zdravstvenega zavarovanja, dodatnega zdravstvenega zavarovanja in vzporednega zdravstvenega zavarovanja.

2.2.3. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1)

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1-UPB3) (Ur. l. RS, št. 104/05 - uradno prečiščeno besedilo) ureja sistem obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi medgeneracijske solidarnosti in dodatno pokojninsko in invalidsko zavarovanje oseb, ki so vključene v obvezno zavarovanje. Nosilec obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Zakon pri dodatnem pokojninskem in invalidskem zavarovanju ureja obvezno dodatno zavarovanje, ki ga izvaja sklad obveznega dodatnega zavarovanja, ki ga upravlja kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Poleg tega pa je Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju leta leta 2000 uvedel tudi prostovoljno pokojninsko zavarovanje z davčnimi spodbudami. Prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje predstavlja zbiranje denarnih sredstev na osebnih računih zavarovancev z namenom, da se jim ob dopolnitvi določene starosti ali v drugih primerih, določenih v pokojninskem načrtu (pravica do dodatne

invalidske pokojnine, pravica do dodatne družinske pokojnine), zagotovijo dodatne pokojnine ali druge pravice. Izvajalci pokojninskih načrtov so lahko pokojninski skladi ali zavarovalnice, ki imajo dovoljenje za opravljanje poslov življenjskega zavarovanja po ZZavar. Pokojninski sklad se lahko ustanovi kot vzajemni pokojninski sklad ali kot pokojninska družba. Ta zakon ima velik pomen tudi za zavarovalnice, saj se na njegovi podlagi lahko pojavljajo v vlogi izvajalk pokojninskih načrtov, v vlogi ustanoviteljic odprtih in zaprtih vzajemnih pokojninskih skladov in v vlogi upravljavk premoženja vzajemnih pokojninskih skladov in pokojninskih družb.

3. ZAVAROVALNICE

3.1. Struktura zavarovalnega trga glede na vrste in osnovne oblike zavarovanj

Obračunana kosmata premija je v letu 2005 znašala 345,4 mrd SIT, od tega 191,6 mrd SIT oz. 55,5 % iz premoženjskih, 68,6 mrd SIT oz. 19,8 % iz prostovoljnih zdravstvenih in 85,2 mrd SIT oz. 24,7 % iz življenjskih zavarovanj.

V primerjavi z letom 2004 se je v letu 2005 obseg poslovanja zavarovalnic, izražen z obračunano zavarovalno premijo, realno povečal za 5,9 % (povprečna stopnja inflacije v letu 2005, izražena s povprečnim porastom življenjskih stroškov je bila 2,5 %). Rast obračunane zavarovalne premije pa je bila v letu 2005 za 1,7 odstotne točke nižja, kot je bila zabeležena v predhodnem primerjalnem obdobju. Največji porast v primerjavi s predhodnim letom so ponovno dosegla življenjska zavarovanja (realni porast obračunane premije za 14,8 %). Povečala se je tudi obračunana zavarovalna premija premoženjskih zavarovanj in sicer realno za 9,5 %, pri prostovoljnih zdravstvenih zavarovanjih pa se je realno zmanjšala za 3 %.

Delež premije življenjskega zavarovanja v skupni premiji se je povečal za 1,4 odstotne točke, delež premij premoženjskega zavarovanja pa se je povečal za 0,5 odstotne točke. Delež zbrane premije prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja pa je beležil padec za približno 1,9 odstotne točke.

Slika 1: **Gibanje obračunane kosmate zavarovalne premije zavarovalnic v obdobju 2003-2005 po osnovnih oblikah zavarovanj** (vsi zneski so v mrd SIT)

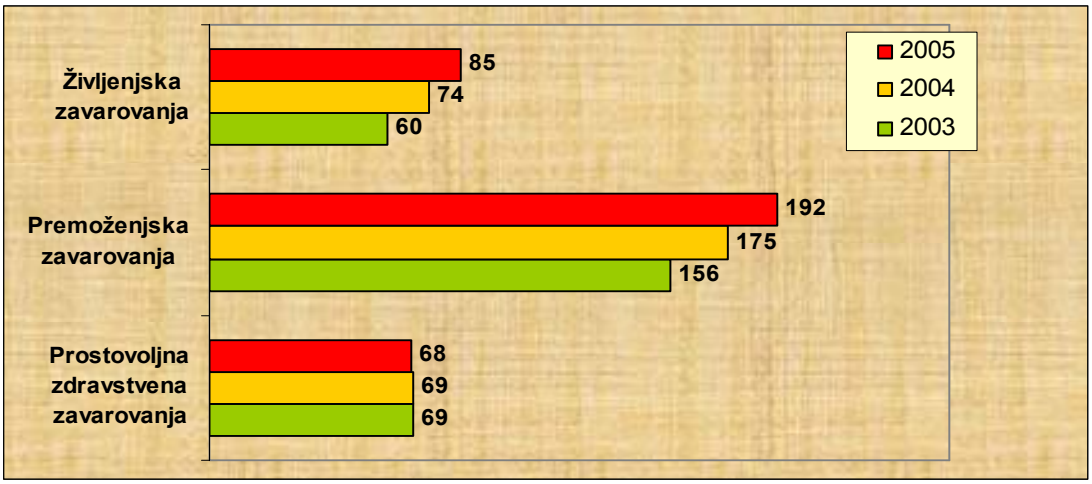

Vir: Obrazca St – 23 in 50.

Primerjava obračunane kosmate zavarovalne premije po posameznih vrstah premoženjskih zavarovanj kaže, da so zavarovalnice skoraj 88 % premije premoženjskih zavarovanj dosegle v petih zavarovalnih vrstah. To so: zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, zavarovanje kopenskih motornih vozil, nezgodno zavarovanja, drugo škodno zavarovanje ter zavarovanje požara in elementarnih nesreč. Od teh sta v obravnavanem obdobju nominalno porasli delež zavarovanja kopenskih motornih vozil (za 1,1 odstotne točke) ter delež kreditnih zavarovanj (za 1,0 odstotne točke), medtem ko so se nominalno znižali delež nezgodnih zavarovanj (za 0,9 odstotne točke), delež zavarovanj odgovornosti pri uporabi motornih vozil (za 0,8 odstotne točke), delež drugih škodnih zavarovanj (za 0,4 odstotne točke) in delež zavarovanj požara in elementarnih nesreč (za 0,3 odstotne točke). Z avtomobilskimi zavarovanji zavarovalnice dosegajo skoraj 57 % celotne zavarovalne premije premoženjskih zavarovanj. Glede na obračunano zavarovalno premijo je pomembna tudi zavarovalna vrsta nezgodnih zavarovanj, ki predstavlja 12,2 % premije premoženjskih zavarovanj ter zavarovalni vrsti zavarovanje požara in elementarnih nesreč in drugo škodno zavarovanje, ki skupaj predstavljata, 18,7 % premije premoženjskih zavarovanj.

Zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil, ki predstavlja največji delež zbrane premije med zavarovalnimi vrstami premoženjskih zavarovanj, beleži, kljub zmanjšanju deleža v letu 2005 napram letu 2004, najbolj izrazit porast v nekoliko daljšem časovnem obdobju. Njegov delež leta 2005 v celotni obračunani zavarovalni premiji znaša 38,2 % in se je glede na delež 32,4 % v letu 2000 povečal za 5,8 odstotnih točk.

Slika 2: **Obračunana kosmata zavarovalna premija po zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj v obdobju 2003-2005, razen zdravstvenih zavarovanj** (vsi zneski so v mrd SIT)

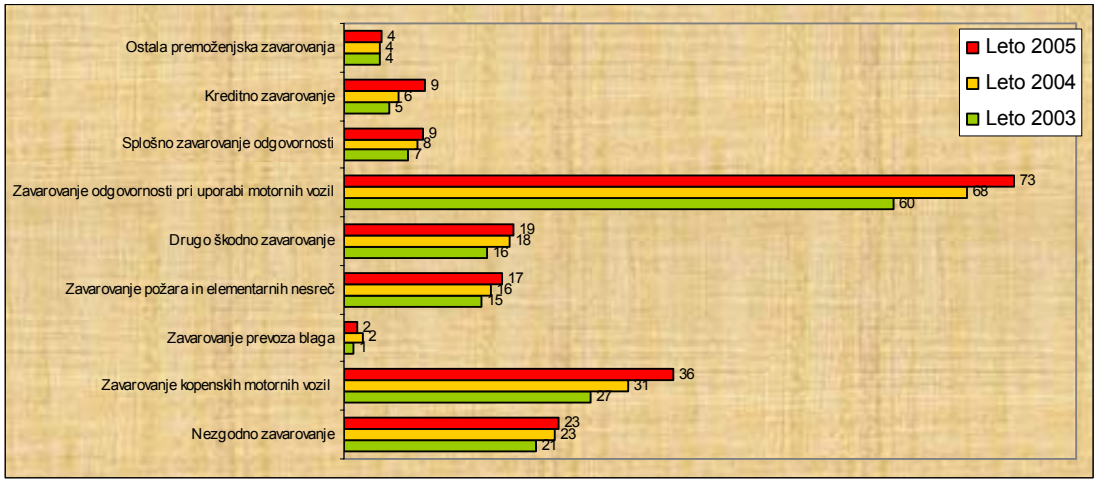

Vir: Obrazca St – 23 in 50.

Tabela 1: **Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in odškodnin v letih 2004 in 2005 po pomembnejših zavarovalnih vrstah** (vsi zneski so v mrd SIT)

Zavarovalna vrsta	Leto 2004			Leto 2005		
	Obračunane kosmate zav. premije (1)	Obračunane kosmate odškodnine* (2)	Delež** (2/1)	Obračunane kosmate zav. premije (1)	Obračunane kosmate odškodnine* (2)	Delež** (2/1)
Nezgodna zavarovanja	22,9	14,3	0,62	23,4	12,3	0,53
Zavarovanje kopenskih motornih vozil	30,8	25,6	0,83	35,9	25,7	0,72
Zavarovanje prevoza blaga	1,5	0,5	0,33	1,5	0,5	0,33
Zavarovanje požara in elementarnih nesreč	16,2	8,4	0,52	17,3	7,5	0,43
Drugo škodno zavarovanja	17,6	12,7	0,72	18,6	13,0	0,70
Zav. odgovornosti pri uporabi motornih vozil	68,3	43,4	0,64	73,2	40,7	0,56
Splošno zavarovanje odgovornosti	7,6	6,3	0,83	8,6	7,1	0,83
Kreditno zavarovanje	6,3	4,2	0,66	8,9	5,3	0,60
Ostala premoženjska zavarovanja	3,8	1,6	0,42	4,2	1,3	0,31
SKUPAJ	**175,0**	**117,0**	**0,67**	**191,6**	**113,4**	**0,59**
Prostovoljna zdravstvena zavarovanja	69,0	60,1	0,87	68,6	63,7	0,93
Življenjska zavarovanja	74,2	26,8	0,36	85,2	28,3	0,33
VSE SKUPAJ	**318,3**	**203,9**	**0,64**	**345,4**	**205,4**	**0,59**

* ne vsebuje cenilnih stroškov
** deleži so računani s podatki v mio SIT
Vir: Obrazci St – 23, 27 in 50.

Tabela 1 prikazuje delež kosmatih obračunanih odškodnin v kosmatih obračunanih premijah življenjskih zavarovanj, zdravstvenih zavarovanj ter tistih premoženjskih zavarovanj, ki so po obračunani zavarovalni premiji najpomembnejše zavarovalne vrste v tej skupini. Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in odškodnin nam kaže, da se je skupni škodni rezultat v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom izboljšal. Izboljšanje škodnega rezultata izkazujeta skupina premoženjskih zavarovanj in skupina življenjskih zavarovanj, pri prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj pa se je škodni rezultat poslabšal. V skupini premoženjskih zavarovanjih se je škodni rezultat v primerjavi s predhodnim letom izboljšal za 8 odstotnih točk, v skupini življenjskih zavarovanj pa za 3 odstotne točke. Izboljšanje škodnega rezultata v skupini življenjskih zavarovanj kaže na rast premij iz naslova življenjskih zavarovanj kljub staranju portfelja, oziroma na zmanjšanje števila dospelih pogodb iz naslova teh zavarovanj glede na preteklo leto. Nizek škodni rezultat življenjskih zavarovanj je posledica dejstva, da gre pri teh zavarovanjih za dolgoročna zavarovanja, sklenjena za obdobje 10 ali več let, pri čemer večina teh zavarovalnih pogodb še ni dospela. Za 6 odstotnih točk se je poslabšal škodni rezultat prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj.

Obračunane kosmate zavarovalne premije in obračunane kosmate odškodnine po posameznih pomembnejših zavarovalnih vrstah premoženjskih zavarovanj kažejo, da se je škodni rezultat izboljšal pri vseh vrstah premoženjskih zavarovanj, razen pri zavarovanju prevoza blaga in splošnem zavarovanju odgovornosti, kjer je ostal enak kot v predhodnem letu. Najvišje izboljšanje pa beležita zavarovalni vrsti zavarovanje kopenskih motornih vozil ter ostala premoženjska zavarovanja (11 odstotnih točk).

Slika 3: **Primerjava kosmatih zavarovalnih premij in odškodnin v letu 2005 po zavarovalnih vrstah** (vsi zneski so v mrd SIT)

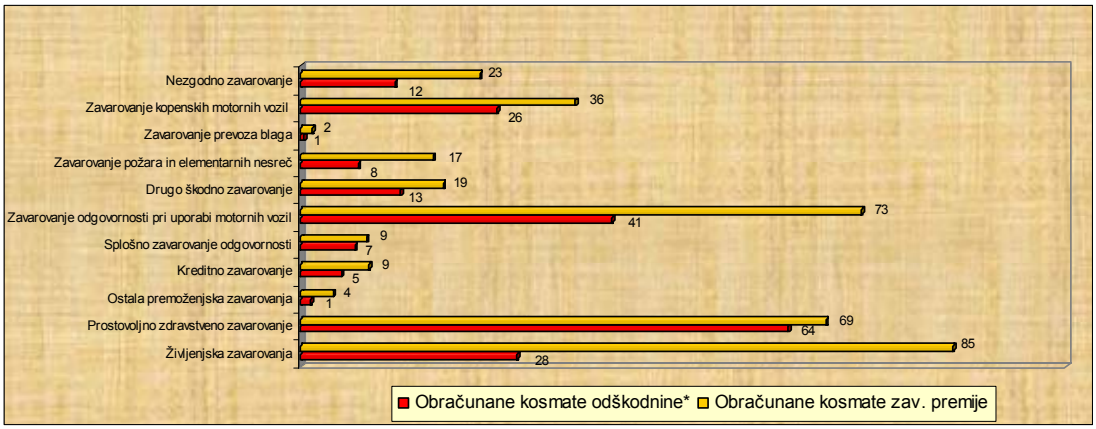

* ne vsebuje cenilnih stroškov
Vir: Obrazci St – 23, 27 in 50.

Tabela 2: **Primerjava kosmatih zavarovalnih premij, števila zavarovancev in zavarovalnih polic v letih 2004 in 2005 po zavarovalnih vrstah življenjskih zavarovanj** (zneski so v mrd SIT)

Zavarovalna vrsta	Leto 2004			Leto 2005		
	Število polic	Število zavarovancev	Kosmata zavarovalna premija	Število polic	Število zavarovancev	Kosmata zavarovalna premija
Življenjsko zavarovanje (razen ostalih zavarovalnih vrst iz skupine življenjskih zavarovanj)	601.827	716.862	56.945	595.937	729.508	58.147
Zavarovanje za primer poroke oz. rojstva	2.329	2.332	176	2.284	2.289	188
Življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega premoženja	91.429	96.604	13.987	147.228	154.886	23.210
Tontine	0	0	0	0	0	0
Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil	38.612	38.612	3.533	39.623	39.623	3.632
Zavarovanje izpada dohodkov zaradi nezgode ali bolezni	0	0	0	0	0	0
SKUPAJ	**734.197**	**854.410**	**74.641**	**785.072**	**926.306**	**85.177**

Vir: Obrazec St – 19.

Zavarovalnica so imele na koncu leta 2005 sklenjenih 785.072 polic življenjskih zavarovanj, s katerimi so zavarovale 926.306 zavarovancev. Število življenjskih polic se je v letu 2005 glede na predhodnje leto povečalo za 6,9 %, število življenjskih zavarovancev za 8,4%, kosmata obračunana zavarovalna premija življenjskih zavarovanj pa je porasla za 14,1 %.

Največji delež v skupini življenjskih zavarovanj predstavlja zavarovalna vrsta Življenjsko zavarovanje (19. točka drugega odstavka 2. člena ZZavar) s 63,6 % celotne kosmate obračunane zavarovalne premije in 78,8 % vseh zavarovancev življenjskih zavarovanj. V tej zavarovalni vrsti pa največji delež predstavlja zavarovanje za smrt in doživetje - mešano zavarovanje in sicer 73,8 % kosmate obračunane zavarovalne premije in 85,5 % vseh zavarovancev oziroma 91,4 % vseh polic zavarovalne vrste Življenjsko zavarovanje. Sledi zavarovanje za smrt s 10,2 % oziroma 5 % in rentno

zavarovanje s 2,6 % oziroma 3,2 % vseh zavarovancev oziroma celotne obračunane zavarovalne premije zavarovalne vrste Življenjsko zavarovanje.

V skupini življenjskih zavarovanj je na drugem mestu po velikosti zavarovalna vrsta Življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega premoženja, ki predstavlja 27,2 % celotne premije in 16,7 % vseh zavarovancev zavarovalne skupine življenjskih zavarovanj. Omenjena zavarovalna vrsta je v letu 2005 glede na leto 2004 dosegla tudi največji porast, saj se je število polic povečalo za 61 %, število zavarovancev za 60,3 % in kosmata obračunana zavarovalna premija za 65,9 %.

Dodatno nezgodno zavarovanje je bilo sklenjeno k 439.315 policam življenjskega zavarovanja, z njimi pa je bilo zavarovanih 500.943 zavarovancev. Število polic, na katerih je sklenjeno dodatno nezgodno zavarovanje, se je v letu 2005 glede na preteklo leto povečalo za 2,3 % medtem, ko se je število zavarovancev povečalo za 1,1 %.

Zavarovalnice in pokojninske družbe štejejo prostovoljno pokojninsko zavarovanje ali pod zavarovalno vrsto Življenjskih zavarovanj – prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ali pod zavarovalno vrsto Življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov oziroma na enote kritnega premoženja, ali pod zavarovalno vrsto Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil. Število polic in število zavarovancev v zavarovalni vrsti Življenjskih zavarovanj – prostovoljno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se v letu 2005 glede na leto 2004 znižalo za 2,2%. Indeks porasta števila polic in števila zavarovancev v zavarovalni vrsti Zavarovanje s kapitalizacijo izplačil za zavarovanja po ZPIZ-1 glede na preteklo leto 2004 je 2,6 % za število polic in za število zavarovancev.

3.2. Struktura zavarovalnega trga glede na deleže zavarovalnic

V letu 2005 se tržni deleži zavarovalnic glede na leto 2004 niso bistveno spremenili. Najbolj je povečala tržni delež Generali zavarovalnica, in sicer za 0,4 odstotne točke in konec leta 2002 ustanovljena zavarovalnica NLB Vita, in sicer za 0,3 odstotne točke, največji padec tržnega deleža pa beleži Vzajemna zdravstvena zavarovalnica in sicer za 1,5 odstotne točke. Največji tržni delež (42,9 %) ima še vedno Zavarovalnica Triglav, ki je v letu 2005 obdržala svoj delež. Sledi ji Vzajemna zdravstvena zavarovalnica s 16 % tržnim deležem, tretja po obračunani kosmati premiji pa je sedaj združena AdriaticSlovenica zavarovalna družba s 13,9 % tržnim deležem, kateri sledi Zavarovalnica Maribor s 13,1 % deležem, ki se je v primerjavi s preteklim letom zmanjšal za 0,1 odstotne točke. Omenjene štiri največje zavarovalnice so v letu 2005 skupaj dosegle 85,9 % delež zavarovalnega trga.

Tabela 3: **Obračunane kosmate premije in tržni deleži zavarovalnic v letu 2005**
(vsi zneski so v mrd SIT)

Naziv	Leto 2005							
	Premož. zav.	**%***	**Zdrav. zav.**	**%***	**Živ. zav.**	**%***	**Skupaj**	**%***
Adriatic Slovenica, zavarovalna družba, d.d.	32,1	16,8	13,2	19,3	2,7	3,2	48,0	13,9
Arag zavarovanje pravne zaščite	0,0	0,0	/	/	/	/	0,0	0,0
Generali, zavarovalnica, d.d.	4,2	2,2	/	/	3,8	4,5	8,0	2,3
Grawe, zavarovalnica, d.d.	1,7	0,9	/	/	5,2	6,1	6,9	2,0
Krekova zav., d.d.	0,0	0,0	/	/	/	/	0,0	0,0
Merkur zav., d.d.	1,4	0,7	0,0	0,0	7,3	8,6	8,7	2,5
NLB Vita, d.d.	0,3	0,2	/	/	6,0	7,0	6,3	1,8
SID – Prva kreditna zavarovalnica d.d.	2,2	1,1	/	/	/	/	2,2	0,6
Slovenica Življenje, življenjska zavarovalnica, d.d.	/	/	/	/	5,0	5,9	5,0	1,4
Triglav, zdravstvena zavarovalnica, d.d.	/	/	0,2	0,3	/	/	0,2	0,1
Zavarovalnica Maribor, d.d.	34,1	17,8	/	/	11,1	13,0	45,2	13,1
Zavaroval. Tilia, d.d.	10,2	5,3	/	/	1,5	1,8	11,7	3,4
Zavarovalnica Triglav, d.d.	105,4	55,0	/	/	42,6	50,0	148,0	42,9
Vzajemna zdravstvena zavarovalnica, d.v.z.	/	/	55,2	80,4	/	/	55,2	16,0
SKUPAJ	**191,6**	**100**	**68,6**	**100**	**85,2**	**100**	**345,4**	**100**

* deleži so računani s podatki v mio SIT
Vir: Obrazec St – 23.

Na področju premoženjskih zavarovanj, razen zdravstvenih zavarovanj, je še vedno močno v vodstvu Zavarovalnica Triglav. Čeprav se je njen tržni delež znižal kar za 1,7 odstotne točke, še vedno dosega 55 % delež. Sledi ji Zavarovalnica Maribor, ki je dosegla delež 17,8 %, tretja po tržnem deležu pa je AdriaticSlovenica zavarovalna družba z 16,8 %.

Ravno tako na področju življenjskih zavarovanj pripada največji tržni delež še vedno Zavarovalnici Triglav (50 %), sledijo ji Zavarovalnica Maribor s 13 %, Merkur zavarovalnica z 8,6 % ter kot četrta vse bolj rastoča zavarovalnica NLB Vita s 7 % tržnim deležem. Največji porast deleža zbrane premije na področju življenjskih zavarovanj beležita predvsem zavarovalnica NLB Vita s povečanjem za 0,9 odstotne točke ter Generali zavarovalnica s povečanjem za 0,7 odstotnih točk. Največji padec tržnega deleža na omenjenem področju pa beležita Zavarovalnica Maribor in sicer za 1,9 odstotne točke in Zavarovalnica Triglav za 1,1 odstotne točke.

Na področju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj si 99,7 % trga delita Vzajemna zdravstvena zavarovalnica in AdriaticSlovenica zavarovalna družba. Delež druge se je v letu 2005 povečal na račun zmanjšanja deleža prve. Vzajemna zdravstvena zavarovalnica je v letu 2005 pokrivala 80,4 % trga (0,6 odstotnih točk manj kot v letu 2004), AdriaticSlovenica zavarovalna družba je pokrivala 19,3 % trga in Triglav zdravstvena zavarovalnica 0,3 % trga zdravstvenih zavarovanj .

3.3. Zavarovalnice iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle in primerjava z drugimi državami

Število zavarovalnic, ki imajo sedež na območju držav članic Evropske skupnosti, ki delujejo v okviru Evropske unije in so v letu 2005 lahko neposredno opravljale zavarovalne posle v Republiki Sloveniji (cross-border) znaša 201. Pri tem ima največ zavarovalnic sedež v Veliki Britaniji (45 zavarovalnic oziroma 22,4 % vseh zavarovalnic iz držav članic EU, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle oziroma). Sledijo zavarovalnice s sedežem na Irskem (25 zavarovalnic), v Avstriji (19 zavarovalnic), Italiji (17 zavarovalnic), Nemčiji (16 zavarovalnic), Luksemburgu (12 zavarovalnic), Franciji (10). Ostale države članice imajo manj ko 10 zavarovalnic, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle in sicer so to še Belgija, Nizozemska, Švedska, Finska, Madžarska, Češka, Danska, Slovaška, Gibraltar, Lichtenstein, Poljska, Estonija, Latvija, Litva, Malta in Španija. Poleg tega pa v Sloveniji opravljata zavarovalne posle tudi dve podružnici zavarovalnic[4] iz držav članic EU.

Podatki o skupni premiji, za zavarovanja, ki so jih v Sloveniji v letu 2005 sklenile zavarovalnice iz držav Evropske unije, ki v Sloveniji neposredno opravljajo zavarovalne posle, še niso znani. Skupna premija takih zavarovanj pa je v letu 2004 znašala 1.659,3 tisoč EUR, skupne škode pa 576 tisoč EUR. Največ premije so pobrale zavarovalnice iz Velike Britanije (85,7 %), sledijo zavarovalnice iz Luksemburga (6,9 %), Avstrije, Nizozemske, Nemčija, Norveške in Italije. Skupna premija, ki so jo v istem obdobju pobrale podružnice zavarovalnic iz držav EU, pa znaša 1,7 tisoč EUR.

V letu 2005 slovenske zavarovalnice v državi članici Evropske unije niso sklenile nobenega zavarovanja.

Po razvitosti zavarovalnega trga se Slovenija uvršča med srednje razvite evropske države, kar je razvidno iz primerjalnih podatkov držav članic EU[5]. Po deležu skupne zavarovalne premije v družbenem bruto proizvodu je enaka Malti in je pred Češko, Estonijo, Grčijo, Litvo, Luksemburgom, Madžarsko, Poljsko in Slovaško, zaostaja pa pred drugimi državami Evropske unije. Podobno mesto zavzema tudi po velikosti zbrane premije na prebivalca. Za razliko od primerljivih držav pa dosega bistveno manjši delež življenjskih zavarovanj v celotni zavarovalni premiji in sicer 29,4 %, medtem ko dosegajo vse druge države, razen Estonije in Litve, večji delež in sicer do polovice in več celotne premije. Razlog za to je predvsem v velikem deležu socialnih zavarovanj, premajhnem poznavanju produktov življenjskih zavarovanj s strani prebivalstva, neosveščenosti prebivalstva o potrebi po tovrstnih zavarovanjih ter nerazvitem trgu življenjskih zavarovanj.

[4] To sta Wiener Städtische Allgemeine Versicherung AG in Victoria - Volksbanken Versicherungs AG.
[5] Zadnji razpoložljivi podatki se nanašajo na leto 2004.

Tabela 4: **Zavarovalna dejavnost po posameznih državah v letu 2004**

Država	Celotna zavarovalna premija (v mio USD)	Delež celotne zav. premije v BDP (%)	Celotna zav. premija na prebivalca (v USD)	Delež življenjske premije v celotni zav. premiji (%)
Avstrija (AT)	17.395	5,95	2.160	44,2
Belgija (BE)	38.853	9,62	3.276	62,1
Češka (CZ)	4.393	4,15	431	39,2
Danska (DK)	19.512	8,07	3.620	63,8
Estonija (EE)	252	2,29	188	25,4
Finska (FI)	16.330	8,77	3.134	78,5
Francija (FR)	194.624	9,52	3.207	66,2
Grčija (GR)	4.323	2,10	402	44,3
Irska (IE)	27.882	8,97	4.091	68,4
Italija (IT)	128.811	7,60	2.218	63,7
Litva (LT)	329	1,48	96	25,7
Luksemburg (LU)	9.535	3,64	2.563	86,0
Madžarska (HU)	2.887	2,83	287	40,8
Malta (MT)	292	5,61	729	50,5
Nemčija (DE)	190.797	6,97	2.287	44,3
Nizozemska (NL)	58.577	10,10	3.600	53,8
Poljska (PL)	7.431	3,07	193	38,0
Portugalska (PT)	13.174	7,85	1.294	59,4
Slovaška (SK)	1.488	3,61	276	40,5
Slovenija (SI)	**1.809**	**5,61**	**920**	**29,4**
Španija (ES)	55.903	5,63	1.355	42,2
Švedska (SE)	24.075	6,96	2.690	65,6
Velika Britanija (UK)	294.831	12,60	4.508	64,3
EU (25)*	**1.114.408**	**8,32**	**2.324**	**59,0**

*vključene so vse države EU, vključno z Lichtensteinom in Latvijo
Vir: Sigma 2/2005.

Slika 4: **Primerjava deleže celotne zavarovalne premije v BDP (%) v državah EU v letu 2004**

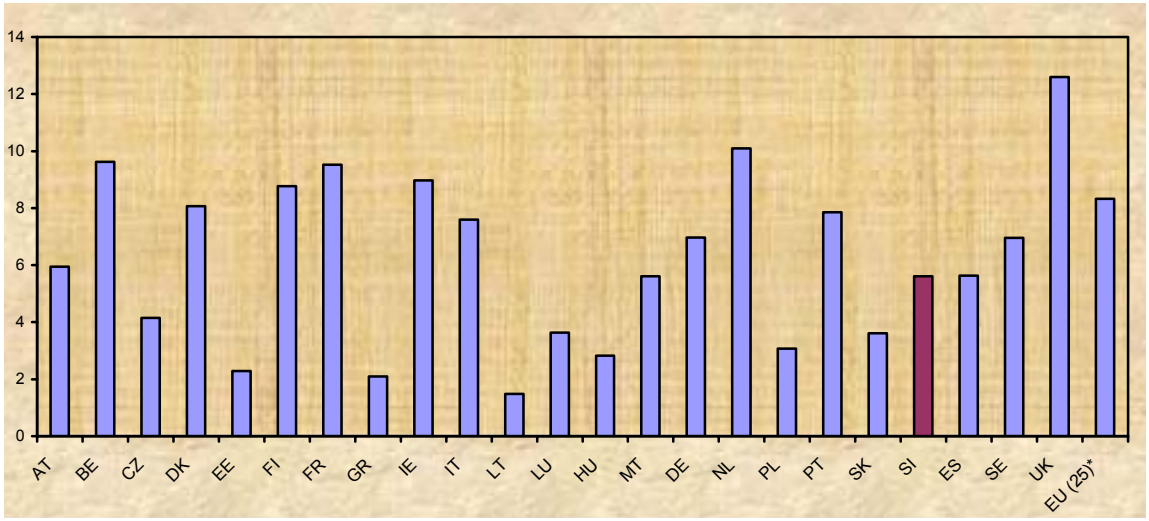

Vir: Sigma 2/2205

Slika 5: **Rast kosmate obračunane zavarovalne premije od leta 2004 do 2005 (v %)**

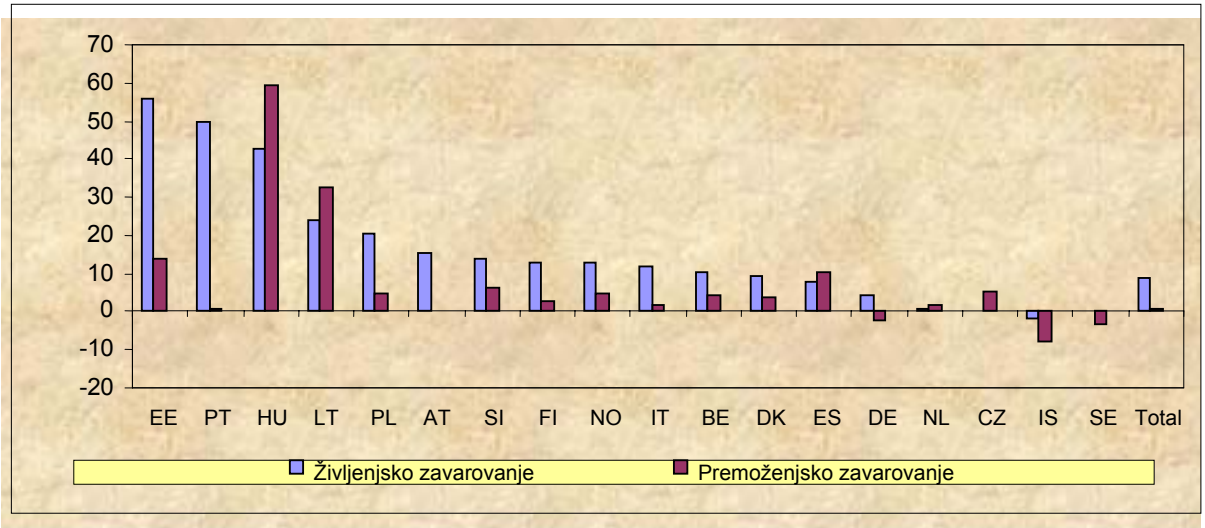

Vir: CEIOPS - Spring 2006 Report on Financial Condition and Financial Stability in the European Insurance and Occupational Pension Fund Sector 2004-2005

V večini držav je v letu 2005 prišlo do nadaljnjega porasta obračunane zavarovalne premije življenjskih zavarovanj. Pri premoženjskih zavarovanjih je rast obračunane zavarovalne premije manjša oziroma v nekaterih državah celo negativna. V skladu s podatki, predloženimi Odboru Evropskih zavarovalnih in prostovoljnih pokojninskih nadzornikov (CEIOPS) s strani 17 držav, je tehtana povprečna kosmata premija življenjskih zavarovanj v letu 2005 glede na predhodno leto porasla za 9,0%, medtem, ko je bila rast kosmate premije premoženjskih zavarovanj 0,5%.

3.4. Izidi poslovanja

V izkazih poslovnih izidov so za leto 2005 zajeti nerevidirani izkazi poslovnih izidov, ločeno za zavarovalnice in pozavarovalnice. Zavarovalnice so izkaze pripravile na podlagi zakonskih predpisov Agencije (Sklep o kontnem okviru zavarovalnic, Sklep o letnem poročilu zavarovalnic, Sklep o podrobnejšem načinu vrednotenja knjigovodskih postavk in sestavljanju računovodskih izkazov) in Slovenskih računovodskih standardov.

Tako Sklep o letnem poročilu zavarovalnic določa podrobnejšo vsebino letnega poročila, ki mora obsegati računovodske izkaze (bilanca stanja, izkaz poslovnega izida, izkaz posredno ugotovljenega finančnega izida, izkaz gibanja kapitala s prikazom uporabe bilančnega dobička ali bilančne izgube), pojasnila k računovodskim izkazom ter poslovno poročilo.

3.4.1. Izidi poslovanja zavarovalnic

Izkaz poslovnega izida zavarovalnic prikazuje prihodke, odhodke in poslovni izid poslovnega leta ter se sestavlja ločeno za premoženjska, življenjska in zdravstvena zavarovanja.

Tabela 5: **Zbirni izkaz poslovnega izida zavarovalnic za leto 2004 in 2005**
(vsi zneski so v mrd SIT)

	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA	Leto 2004	Leto 2005
I.	Izid iz drugih zavarovanj (A.X)	4,3	11,4
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	2,8	3,4
III.	Izid iz zdravstvenih zavarovanj (C.XIII)	-2,1	-2,1
IV.	Prihodki naložb	21,1	18,7
V.	Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	0,2	0,1
VI.	Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz zdravstvenih zavarovanj (C.XII)	0,3	0,3
VII.	Odhodki naložb	4,1	4,5
VIII.	Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz drugih zavarovanj (A.II)	16,1	15,6
IX.	Drugi prihodki od rednega delovanja	0,4	0,6
X.	Drugi odhodki za redno delovanje	2,1	2,4
XII.	Čisti poslovni izid iz rednega delovanja (Č.I + Č.II + Č.III + Č.IV + Č.V + Č.VI – Č.VII – Č.VIII + Č.IX – Č.X)	4,7	9,9
	E. IZKAZ IZIDA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA		
I.	Izredni prihodki	0,5	1,1
II.	Izredni odhodki	0,2	0,1
III.	Poslovni izid zunaj rednega delovanja	0,3	1,0
	F. DAVEK IZ DOBIČKA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA	**1,6**	**6,0**
	G. DRUGI DAVKI, KI NISO IZKAZANI V DRUGIH POSTAVKAH OD DOBIČKA	**0,1**	**-4,1**
	H. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (D.XII + E.III – F)	**3,3**	**9,0**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2004 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2005

Zavarovalnice so v poslovnem letu 2005 izkazale skupaj 9 mrd SIT čistega dobička, medtem ko so v letu 2004 ustvarile 3,3 mrd SIT čistega dobička. Pozitiven zavarovalno-tehnični rezultat so dosegle v okviru življenjskih in premoženjskih zavarovanj, v okviru zdravstvenih zavarovanj pa negativen zavarovalno-tehnični rezultat.

Negativen čisti poslovni izid je v letu 2005 izkazalo pet zavarovalnic v skupni višini 3,6 mrd SIT, od tega 73,2 % odpade na zavarovalnico z največjo izgubo. Tudi v letu 2004 je imelo negativen poslovni izid pet zavarovalnic v skupni višini 3,1 mrd SIT.

Tabela 6: **Zbirni izkaz izida iz drugih zavarovanj, razen zdravstvenih in življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leto 2004 in 2005** (vsi zneski so v mrd SIT)

	A. IZKAZ IZIDA IZ DRUGIH ZAVAROVANJ, RAZEN ZDRAVSTVENIH IN ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2004	Leto 2005
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	137,0	153,6
II.	Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz rednega delovanja	16,1	15,6
III.	Drugi čisti zavarovalni prihodki	1,1	1,5
IV.	Čisti odhodki za škode	109,2	114,5
V.	Sprememba drugih čistih tehničnih rezervacij (+/-)	-0,4	-0,5
VI.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	2,2	2,5
VII.	Čisti obratovalni stroški	35,7	39,4
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	5,2	6,8
IX.	Sprememba izravnalnih rezervacij (+/-)	2,8	4,3
X.	Izid iz drugih zavarovanj (I + II + III – IV ± V – VI – VII – VIII ± IX)	4,3	11,4

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2004 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2005.

Čisti prihodki od zavarovalnih premij premoženjskih, razen zdravstvenih in življenjskih zavarovanj, so v letu 2005 porasli za 12,1 %, čisti odhodki za škode za 4,9 %, čisti obratovalni stroški za 10,4 % in drugi čisti zavarovalni odhodki za 30,8 %. Zavarovalnice so tako dosegle pozitiven zavarovalno-tehnični izid iz premoženjskih zavarovanj, ki je za 165 % višji kot v predhodnem letu.

Tabela 7: **Zbirni izkaz izida življenjskih zavarovanj zavarovalnic za leto 2004 in 2005** (vsi zneski so v mrd SIT)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	**Leto 2004**	**Leto 2005**
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	72,4	82,6
II.	Prihodki naložb	15,8	17,9
III.	Čisti neiztrženi dobički naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	1,3	2,2
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	3,0	4,7
V.	Čisti odhodki za škode	27,5	28,7
VI.	Sprememba ostalih čistih tehničnih rezervacij (+/-)	-41,9	-48,8
VIII.	Čisti obratovalni stroški	15,8	18,8
IX.	Odhodki naložb	1,3	2,1
X.	Čiste neiztržene izgube naložb življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje	0,0	0,8
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	3,0	4,7
XII.	Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz rednega delovanja (-)	0,2	0,1
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + III + IV – V ± VI – VII – VIII – IX – XI – XII)	2,8	3,4

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2004 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2005.

Čisti prihodki od zavarovalnih premij življenjskih zavarovanj so se v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom povečali za 14,1 %, čisti odhodki za škode za 4,4 %, čisti obratovalni stroški za 19 %, sprememba ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij za 16,5 %, drugi čisti zavarovalni odhodki za 56,7 % in prihodki naložb za 13,3 %, kar je vodilo k izidu 3,4 mrd SIT, ki se je v primerjavi z letom 2004 povečal za 21,4 %.

Tabela 8: **Zbirni izkaz izida zdravstvenih zavarovanj zavarovalnic za leto 2004 in 2005** (vsi zneski so v mrd SIT)

	C. IZKAZ IZIDA IZ ZDRAVSTVENIH ZAVAROVANJ	**Leto 2004**	**Leto 2005**
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	69,7	70,5
II.	Prihodki naložb	2,3	2,0
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	0,1	0,0
V.	Čisti odhodki za škode	60,2	63,7
VI.	Sprememba ostalih čistih tehničnih rezervacij (+/-)	-4,4	1,0
VII.	Čisti odhodki za bonuse in popuste	0,0	0,2
VIII.	Čisti obratovalni stroški	8,3	10,4
IX.	Odhodki naložb	0,1	0,3
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,9	0,7
XII.	Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz rednega delovanja (-)	0,3	0,3
XIII.	Izid iz zdravstvenih zavarovanj (I+ II + IV – V ± VI – VIII – IX – XI – XII)	-2,1	-2,1

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2004 in nerevidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic za leto 2005.

Zavarovalno-tehnični izid zdravstvenih zavarovanj se v letu 2005 glede na predhodno leto ni bistveno spremenil, saj je bil v obeh letih negativen in je znašal -2,1 mrd SIT. Na takšen izid so vplivala neugodna razmerja med čistimi prihodki od zavarovalnih premij in čistimi odhodki za škode ter obratovalnimi stroški. Čisti prihodki od zavarovalnih

premij so v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom namreč narasli za 1,1 %, medtem ko so se čisti odhodki za škode povečali za 5,8 % in čisti obratovalni stroški za 25,3 %. Prav tako so se nekoliko znižali še prihodki naložb, medtem ko so odhodki naložb povečali. Pozitiven vpliv na zavarovalno-tehnični izid pa je imela sprememba ostalih čistih tehničnih rezervacij.

3.4.2. Izidi poslovanja pozavarovalnic

Tudi v letu 2005 sta obe pozavarovalnici izkazali pozitivni čisti poslovni izid, in sicer skupaj v višini 2,3 mrd SIT. Čisti poslovni izid je v primerjavi s predhodnim letom skoraj nespremenjen, zavarovalno-tehnični izid pa je v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom celo višji in znaša 2,6 mrd SIT (0,5 mrd SIT več kot v letu 2004). Čisti odhodki za škode so se v letu 2005 povečali za 21,8 %, medtem ko so se čisti prihodki od zavarovalnih premij povečali za 15,1%, ugoden vpliv na zavarovalno tehnični izid pa je imela tudi sprememba (zmanjšanje) izravnalnih rezervacij.

Tabela 9: **Zbirni izkaz poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2004 in 2005**
(vsi zneski so v mrd SIT)

	A. IZKAZ IZIDA IZ DRUGIH ZAVAROVANJ (RAZEN ŽIVLJENJSKIH IN ZDRAVSTVENIH ZAVAROVANJ)	**Leto 2004**	**Leto 2005**
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	21,8	25,1
II.	Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz rednega delovanja	2,1	2,1
IV.	Čisti odhodki za škode	14,2	17,3
V.	Sprememba drugih čistih tehničnih rezervacij (+/-)	-0,0	-0,0
VII.	Čisti obratovalni stroški	7,1	7,5
VIII.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	0,0	0,0
IX.	Sprememba izravnalnih rezervacij (+/-)	-0,5	0,2
X.	Izid iz drugih zavarovanj (I + II – IV ± V – VII – VIII ± IX)	2,1	2,6
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
I.	Izid iz drugih zavarovanj (A.X)	2,1	2,6
IV.	Prihodki naložb	3,4	3,5
VII.	Odhodki naložb	0,6	0,7
VIII.	Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz drugih zavarovanj (A.II)	2,1	2,1
IX.	Drugi prihodki od rednega delovanja	0,0	0,0
X.	Drugi odhodki za redno delovanje	0,0	0,2
XII.	Čisti poslovni izid iz rednega delovanja (Č.I + Č.IV – Č.VII – Č.VIII + Č.IX – Č.X)	2,8	3,1
	E. IZKAZ IZIDA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA		
I.	Izredni prihodki	0,0	0,1
II.	Izredni odhodki	0,0	0,0
III.	Poslovni izid zunaj rednega delovanja	0,0	0,1
	F. DAVEK IZ DOBIČKA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA	0,7	0,9
	G. DRUGI DAVKI, KI NISO IZKAZANI V DRUGIH POSTAVKAH	2,2	0,0
	H. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (D.XII + E.III – F - G)	**2,2**	**2,3**

Vir: Nerevidirani izkazi poslovnega izida pozavarovalnic za leto 2004 in za leto 2005.

3.5. Bilance stanja

3.5.1. Bilance stanja zavarovalnic

Podatki v zbirni bilanci stanja zavarovalnic na dan 31.12.2004 in 31.12.2005 zajemajo skupaj vse tri oblike zavarovanj: premoženjska, življenjska in zdravstvena, zavarovalnice pa so bile dolžne v skladu s Sklepom o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic - SKL 2002 sestaviti bilanco stanja za obe leti ločeno za premoženjska in življenjska zavarovanja.

Tabela 10: **Bilanca stanja zavarovalnic na dan 31.12.2004 in 31.12.2005**
(vsi zneski so v mrd SIT)

		Življenjska zavarovanja		Premoženjska zavarovanja		Konsolidirana skupna bilanca stanja		
		Leto 2004	Leto 2005	Leto 2004	Leto 2005	Leto 2004	Leto 2005	Indeks 05/04*
	SREDSTVA	**267,4**	**330,9**	**345,7**	**376,2**	**613,1**	**707,1**	**115**
A	**Neopredmetena dolgoročna sredstva**	0,4	1,0	3,2	3,3	3,7	4,3	118
B	**Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe**	242,9	284,6	278,4	306,3	521,2	591,0	113
	- od tega druge finančne naložbe	234,5	270,8	213,6	242,8	448,2	513,6	115
C	**Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje**	14,6	33,6	0	0	14,6	33,6	231
D	**Terjatve;** od tega**:**	2,7	3,7	51,7	54,6	54,4	58,3	107
	- terjatve iz neposrednih zavarovanj	1,1	1,1	30,1	33,0	31,2	34,1	109
	- terjatve iz pozavarovanja	0,2	0,4	7,7	5,2	7,9	5,6	71
E	**Razna sredstva**	0,7	1,0	7,9	6,4	8,6	7,5	87
F	**Aktivne časovne razmejitve**	6,1	6,9	4,5	5,5	10,6	12,5	117
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	**267,4**	**330,9**	**345,7**	**376,2**	**613,1**	**707,1**	**115**
A	**Kapital;** od tega:	28,0	38,0	71,7	70,2	99,6	108,2	109
	- vpoklicani kapital	8,9	11,7	33,1	27,2	42,0	38,9	93
	- posebni prevrednotovalni popravek kapitala	15,0	16,3	21,6	20,3	36,5	36,6	100
	- rezerve iz dobička	2,8	4,0	10,9	8,5	13,8	12,5	91
B	**Podrejene obveznosti**	1,4	2,6	10,0	8,9	11,4	11,5	101
C	**Čiste tehnične rezervacije**	212,5	243,2	237,8	261,9	450,3	505,1	112
D	**Čiste rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje**	14,5	32,3	0	0	14,5	32,3	223
E	**Rezervacije za druge nevarnosti in stroške**	1,6	1,1	0,2	0,4	1,8	1,5	81
F	**Obveznosti za finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih**	2,8	4,1	0,7	0,9	3,5	5,0	145
G	**Druge obveznosti;** od tega:	5,2	8,0	24,0	32,6	29,3	40,6	139
	- obveznosti iz neposrednih zavarovanj	1,5	2,2	8,7	9,9	10,1	12,1	120
	- obveznosti iz pozavarovanja	0,1	0,2	5,7	5,8	5,8	6,0	103
H	**Pasivne časovne razmejitve**	1,4	1,6	1,3	1,3	2,7	2,9	106

* indeksi so računani s podatki v mio SIT
Vir: Revidirane bilance stanja zavarovalnic na dan 31.12.2004 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic na dan 31.12.2005.

Bilančna vsota zavarovalnic je v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom porasla za 94 mrd SIT oziroma za 15 %. Na strani sredstev je daleč najbolj porasel odstotek naložb v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje (za 131 %), sledijo jim neopredmetena dolgoročna sredstva (za 18 %) in aktivne časovne razmejitve (za 17%). Za dobrih 13 % so v letu 2005 porasle naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe, predvsem zaradi porasta drugih finančnih naložb. Terjatve so se povečale za 7 % in sicer predvsem zaradi porasta drugih terjatev (za 22 %) in terjatev iz neposrednih zavarovalnih poslov (za 7 %), medtem ko so se terjatve iz sozavarovanja in pozavarovanja znižale (za 29 %), znižala pa so se tudi razna sredstva (za 13 %).

Na strani virov sredstev zasledimo porast kapitala za 8,6 mrd SIT, kar predstavlja porast za 9 %. Na porast je v največji meri vplival nerazporejeni dobiček poslovnega leta, ki se je v primerjavi s predhodnim letom povečal za 4,9 mrd SIT oziroma za 186 % in kapitalske rezerve, ki so se povečale za 0,5 mrd SIT oziroma za 6 %. Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije so se povečale za 12 %, čiste rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje za 123 % in obveznosti za finančne naložbe pozavarovateljev iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih za 45 %. Povečale so se tudi druge obveznosti in sicer za 39 %, predvsem zaradi povečanja ostalih kratkoročnih obveznosti (za 70 %) in obveznosti iz neposrednih zavarovalnih poslov (za 20 %).

Zanimiva je tudi primerjava bilančne vsote ter posameznih postavk bilance stanja zavarovalnic za življenjska in za premoženjska zavarovanja.

Bilančna vsota za življenjska zavarovanja predstavlja na dan 31.12.2005 že 46,8 % celotne bilančne vsote zavarovalnic, kar je v primerjavi z letom 2004 za 3,2 odstotne točke več. Ta delež je precej višji v primerjavi z deležem obračunane kosmate premije življenjskih zavarovanj, ki v skupni obračunani premiji zavarovalnic za leto 2005 predstavljajo 24,7 %.

Na tako visoko bilančno vsoto življenjskih zavarovanj vplivajo predvsem finančne naložbe. Le-te znašajo pri življenjskih zavarovanjih 314,4 mrd SIT in predstavljajo že 94,9 % bilančne vsote življenjskih zavarovanj, medtem ko z 286,7 mrd SIT dosegajo pri premoženjskih zavarovanjih samo 76,2 % bilančne vsote. Nasprotna pa je slika pri naložbah v zemljišča in zgradbe za zavarovalno dejavnost. Največji del teh naložb se financira iz premoženjskih zavarovanj, kjer predstavljajo 5,2 % bilančne vsote, pri življenjskih zavarovanjih pa predstavljajo le 1,4 % bilančne vsote.

Razmerja med sredstvi življenjskih in premoženjskih zavarovanj so odraz razmerij na strani obveznosti do virov v bilancah stanja zavarovalnic. Čiste tehnične rezervacije predstavljajo v premoženjskih zavarovanjih 66,6 %, v življenjskih zavarovanjih pa že 83,3 % bilančne vsote. Drugačna pa je slika pri deležu kapitala med vsemi obveznostmi do virov, ki pri premoženjskih zavarovanjih dosega 18,7 %, pri življenjskih zavarovanjih pa le 11,5 %. To med drugim dokazuje, da zavarovalnice večji del naložb v zemljišča in zgradbe za zavarovalno dejavnost financirajo s kapitalom iz premoženjskih zavarovanj.

3.5.2. Bilance stanja pozavarovalnic

Tabela 11: **Zbirna bilanca stanja pozavarovalnic na dan 31.12.2004 in 31.12.2005**
(vsi zneski so v mrd SIT)

		Leto 2004	Leto 2005	Indeks 05/04*
	SREDSTVA	**73,8**	**75,2**	**102**
A.	**Neopredmetena dolgoročna sredstva**	0,0	0,0	/
B.	**Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe**	56,6	61,5	109
	- od tega druge finančne naložbe	46,4	49,0	106
D.	**Terjatve**	14,6	11,4	78
	- od tega terjatve iz pozavarovanja	13,6	10,7	79
E.	**Razna sredstva**	0,2	0,1	50
F.	**Aktivne časovne razmejitve**	2,3	2,2	96
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	**73,8**	**75,2**	**102**
A.	**Kapital;** od tega:	20,3	23,5	116
	- vpoklicani kapital	8,6	8,6	100
	- rezerve iz dobička	7,1	7,9	111
C.	**Čiste tehnične rezervacije**	37,3	40,3	108
G.	**Druge obveznosti**	16,0	11,1	69
	- od tega obveznosti iz pozavarovanja	13,3	9,3	70
H.	**Pasivne časovne razmejitve**	0,2	0,3	150

* indeksi so računani s podatki v mio SIT
Vir: Nerevidirane bilance stanja pozavarovalnic na dan 31.12.2004 in na dan 31. 12. 2005.

Porast bilančne vsote v pozavarovalnicah je bil precej manjši, kot so ga zabeležile zavarovalnice. K porastu so prispevale finančne naložbe v podjetjih v skupini in v pridruženih podjetjih (za 23,2 %), druge finančne naložbe (za 5,6 %) in naložbe iz naslova pozavarovalnih pogodb pri cedentih (za 40,5 %). Na drugi strani pa je prišlo do precejšnega zmanjšanja terjatev (za 22%) in raznih sredstev pozavarovalnic (za 45,2 %).

Na strani obveznosti se je povečal kapital in sicer na račun 236,4 % povečanja prenesenega čistega dobička iz prejšnjih let, 48,7 % povečanja posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala in 11 % povečanja rezerv iz dobička. Čiste zavarovalno-tehnične rezervacije so se povečale za 8 % in so tako konec leta 2005 predstavljale 53,6 % celotnih obveznosti do virov sredstev. Druge obveznosti pa so se znižale za 31 %, predvsem zaradi znižanja obveznosti iz pozavarovanja.

3.6. Kazalci poslovanja

V naslednji tabeli prikazujemo nekaj pomembnejših kazalcev poslovanja.

Tabela 12: **Kazalci poslovanja zavarovalnic in pozavarovalnic**

	Zavarovalnice		Pozavarovalnice	
	2004	**2005**	**2004**	**2005**
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	80%	75%	65%	69%
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	38%	35%	/	/
Delež čistih odhodkov za škode v čistih prihodkih od zavarovalnih premij – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	86%	90%	/	/
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	20%	21%	19%	20%
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	21%	22%	/	/
Delež obratovalnih stroškov v obračunani kosmati premiji – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	12%	15%	/	/
Koeficient nalaganja oz. pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnih skladov*	112%	112%	/	/
Koef. nalaganja oz. pokritost vseh zavar. teh. rezervacij z naložbami*	111%	111%	106%	104%
Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev	16%	15%	28%	31%
Čista donosnost kapitala	3%	8%	12%	10%
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – PREMOŽENJSKA ZAVAROVANJA	83%	83%	65%	66%
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ŽIVLJENJSKA ZAVAROVANJA	98%	98%	28%	26%
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji – ZDRAVSTVENA ZAVAROVANJA	100%	100%	/	/

*pri naložbah so upoštevane tudi obresti od določenih naložb in del terjatev za zavarovalno premijo (Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o vrstah in lastnostih kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada ter pravilih za razpršitev in omejitev naložb kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada ter načinu in rokih poročanja, Uradni list RS, št. 109/2002, uporaba s 14.12.2002)

Vir: Obrazca St – 43 in St – 55, revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31.12.2004 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31.12.2005 ter revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2004 in revidirani izkazi poslovnega izida zavarovalnic in pozavarovalnic za leto 2005.

Razmerje med čistimi odhodki za škode in čistimi prihodki od zavarovalnih premij se je pri zavarovalnicah v primerjavi s predhodnim letom nekoliko izboljšalo pri premoženjskih in pri življenjskih zavarovanjih. Pri premoženjskih zavarovanjih se je to razmerje izboljšalo na račun izboljšanja škodnega rezultata, pri življenjskih zavarovanjih pa zaradi velike rasti obsega premije. Pri zdravstvenih zavarovanjih se je to razmerje v primerjavi s predhodnim letom nekoliko poslabšalo. Vzrok poslabšanja leži v slabšem škodnem rezultatu in v skoraj nespremenjeni premiji zadnjih dveh let. Prav tako se je to razmerje nekoliko poslabšalo tudi pri pozavarovalnicah in sicer za 4 odstotne točke.

Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji se je glede na leto 2004 v zavarovalnicah pri premoženjskih in življenjskih zavarovanjih povečal za 1 odstotno točko, pri zdravstvenih zavarovanjih pa se je povečal za 3 odstotne točke. Tudi v pozavarovalnicah se je omenjeni delež povečal in sicer za 1 odstotno točko.

Koeficient nalaganja oz. pokritosti rezervacij z naložbami prikazuje razmerje med finančnimi naložbami iz naslova rezervacij in oblikovanimi rezervacijami. Pokritost rezervacij z ustreznimi naložbami mora biti najmanj 100 %. Tako je koeficient pokritosti zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnih skladov v letu 2005 znašal 112 %, kar je enako kot v letu 2004. Koeficient nalaganja oz. pokritosti vseh zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami za zavarovalnic pa je znašal 111 %, kar je prav tako

enako kot v letu 2004. Omenjeni koeficient je za pozavarovalnice v letu 2005 znašal 104 % (poslabšanje v primerjavi z letom 2004 za dve odstotni točki).

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v vseh obveznostih. Ta delež se je pri zavarovalnicah zmanjšal za 1 odstotno točko in tako znaša 15 %. Vzrok za zmanjšanje tega deleža je bistveno večji porast zavarovalno-tehničnih rezervacij in drugih obveznosti od povečanja kapitala. Pri pozavarovalnicah se je ta delež povečal za 3 odstotne točke in sicer na 31 %. Vzroke za povečanje tega deleža je iskati v povečanju posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala, povečanju prenesenega čistega dobička prejšnjih leti in povečanju rezerv iz dobička.

Kazalec donosnosti kapitala se izračunava kot razmerje med čistim dobičkom in povprečnim stanjem kapitala. Kazalec za leto 2005 za zavarovalnice znaša 8 % in je tako za 5 odstotnih točk višji kot v predhodnem letu, kar je posledica tega, da se je pri sicer večjem kapitalu (za 9 %) v letu 2005 bistveno povečal čisti dobiček (za 173 %). Pri pozavarovalnicah pa se je kazalec znižal za 2 odstotni točki in tako znaša 10 %, kar je posledica tega, da se je kapital bolj povečal (za 15 %) kot pa čisti dobiček (za 5 %)

Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji (to je odstotek zavarovanja – lastnega deleža) se za zavarovalnice v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom pri nobeni skupini zavarovanj ni spremenil. Prav tako ta delež ostaja približno enak tudi pri pozavarovalnicah (povečanje pri premoženjskih zavarovanjih za 1 odstotno točko in zmanjšanje pri življenjskih zavarovanjih za 2 odstotni točki).

3.7. Zavarovalno-tehnične rezervacije

Zavarovalnice in pozavarovalnice so oblikovale zavarovalno-tehnične rezervacije v skladu s Sklepom o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij (Ur. l. RS, št. 3/01 in 69/01).

Slika 6: **Gibanje čistih zavarovalno – tehničnih rezervacij zavarovalnic v obdobju 2001-2005** (vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12.)

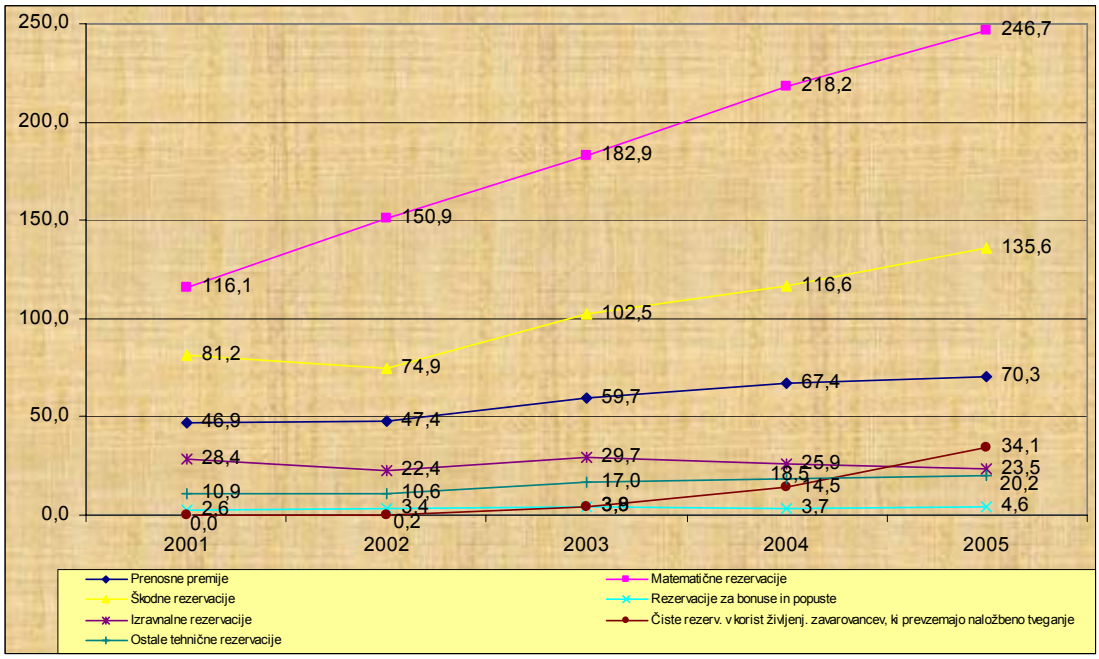

Vir: Obrazci St – 55.

Slika 7: **Gibanje čistih zavarovalno – tehničnih rezervacij pozavarovalnic v obdobju 2001-2005** (vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12.)

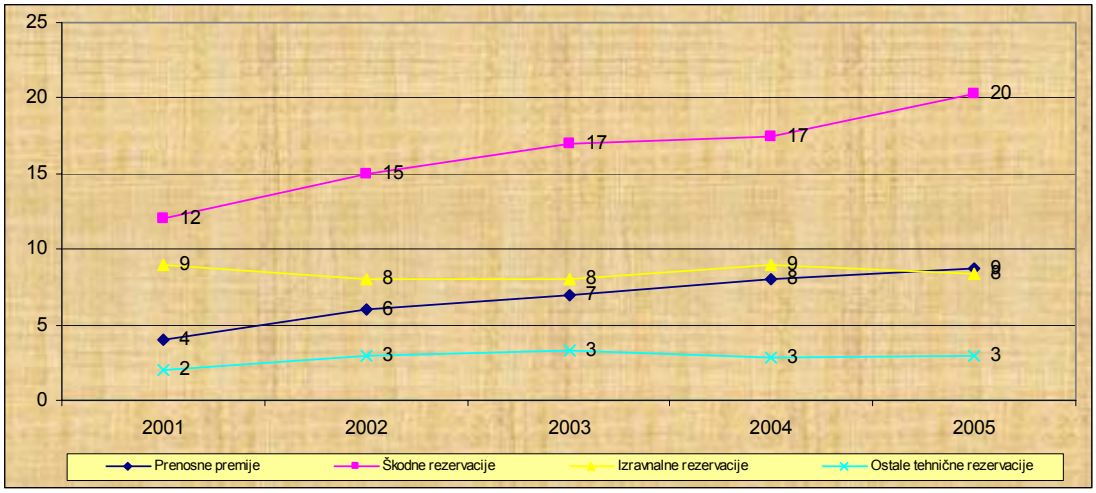

Vir: Obrazci St – 55.

Zavarovalnice so na dan 31.12.2005 oblikovale čiste zavarovalno-tehnične rezervacije v višini 537,4 mrd SIT, kar je za 16 % več kot leto poprej. Pozavarovalnice pa so na dan 31.12.2005 oblikovale 37,3 mio SIT čistih zavarovalno-tehničnih rezervacij oziroma za 8 % več kot v predhodnem letu.

Rezervacije za prenosne premije so zavarovalnice in pozavarovalnice oblikovale za vsako pogodbo posebej, razen v primeru, ko verjetnost nastanka škode ni enakomerno porazdeljena med trajanjem pogodbe ali v primeru spremembe v višini zavarovalnega kritja v času trajanja zavarovanja. Rezervacije za prenosne premije so zmanjšane za stroške pridobivanja zavarovanj. Čiste prenosne premije so se v letu 2005 pri zavarovalnicah v primerjavi s preteklim letom povečale za 4 %, v pozavarovalnicah pa za 3,6 %.

Zavarovalnice oblikujejo matematične rezervacije v višini sedanje vrednosti ocenjenih bodočih obveznosti zavarovalnice, zmanjšanih za ocenjeno sedanjo vrednost bodočih premij, ki bodo vplačane na podlagi sklenjenih zavarovanj. Čiste matematične rezervacije zavarovalnic, ki sklepajo življenjska zavarovanja, so se v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom povečale za 13 %. Pozavarovalnice niso oblikovale matematičnih rezervacij, ker ne sklepajo dolgoročnih zavarovanj, za katere je potrebno oblikovati matematične rezervacije.

Škodne rezervacije so zavarovalnice in pozavarovalnice oblikovale tako za prijavljene in nerešene škode, ki se praviloma izračunavajo ločeno za vsako škodo posebej, kakor tudi za nastale, a še ne prijavljene oziroma ne dovolj prijavljene škode. Škodne rezervacije za nastale, a še ne prijavljene oziroma ne dovolj prijavljene škode se določi glede na izkušnje preteklih let, upoštevajoč število škod in povprečno priznano odškodnino iz škod, prijavljenih v obračunskem letu, ter pričakovan razvoj v prihodnosti. Škodne rezervacije zajemajo poleg odškodnin tudi stroške reševanja škod. Zavarovalnice so čiste škodne rezervacije v letu 2005 v primerjavi s preteklim letom povečale za 20 %, pri pozavarovalnicah pa so se povečale za 16,5 %.

Čiste rezervacije za bonuse in popuste so se v primerjavi s preteklim letom pri zavarovalnicah povečale za 15 %, pri pozavarovalnicah pa so se povečale kar za 492,4 %.

Stanje izravnalnih rezervacij zavarovalnic se je v letu 2005 v primerjavi z letom 2004 pri zavarovalnicah zmanjšalo od 25,9 mrd SIT na 23,5 mrd SIT, pri pozavarovalnicah pa se je znižalo iz 8,6 mrd SIT na 8,4 mrd SIT, kar je posledica zakonskih sprememb. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu (ZZavar-A) iz leta 2002, je namreč ukinil oblikovanje izravnalnih rezervacij v nekaterih zavarovalnih vrstah in zavarovalnicam naložil razgradnjo le-teh v obdobju petih let. To se odraža v zmanjšanju teh rezervacij v bilanci stanja, istočasno pa vpliva na povečanje poslovnega izida zavarovalnic.

Zavarovalnice so na dan 31.12.2005 oblikovale čiste rezervacije v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje v višini 32,3 mrd SIT, kar pomeni v primerjavi s preteklim letom povišanje kar za 123 %. Dvig teh rezervacij je posledica veliko večjega števila sklenjenih zavarovanj, pri katerih zavarovanec prevzema naložbeno tveganje. Do leta 2003 je bilo namreč stanje teh rezervacij nizko (v letu 2002 so znašale le 211 mio SIT). Število zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje je v letu 2005 naraslo že na 154.886, kar je za 58.282 zavarovancev več kot leto poprej.

Ostale čiste tehnične rezervacije oblikujejo zavarovalnice in pozavarovalnice glede na predvidene bodoče obveznosti in tveganja velikih škod, ki izhajajo na primer iz zavarovanja odgovornosti za jedrsko škodo, proizvajalčeve odgovornosti za farmacevtske izdelke, potresa in drugih obveznosti in tveganja. Čiste ostale zavarovalno-tehnične rezervacije so se v zavarovalnicah v letu 2005 v primerjavi s preteklim letom povečale za 11 %, v pozavarovalnicah pa so ostale skoraj nespremenjene.

Poročila pooblaščenih aktuarjev večinoma vsebujejo pozitivna mnenja na oblikovane zavarovalno-tehnične rezervacije. Pri nekaterih zavarovalnicah je pooblaščeni aktuar opozoril upravo zavarovalnice na pomanjkljivost evidenc v informacijskem sistemu, na povečanja nevarnosti reinvestiranja zaradi neugodnih trendov na kapitalskem trgu in da višina zavarovalnih premij in prihodki iz nekaterih zavarovalnih vrst ne zadoščajo za izpolnjevanje obveznosti iz zavarovalnih pogodb.

3.8. Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov

Finančne naložbe zavarovalnic izkazujejo v zadnjih letih visoke stopnje rasti. Zavarovalnice so imele na dan 31.12.2005 za 593,4 mrd SIT naložb kritnega premoženja, katerega del predstavljajo tudi naložbe kritnih skladov, ki so jih zavarovalnice v skladu s predpisi dolžne oblikovati. Naložbe kritnega premoženja so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 27,8 mrd SIT oz. za 11,6 %, naložbe kritnih skladov pa kar za 50,5 mrd SIT oz. 18,3 %, kar je več, kot je znašal porast zbrane zavarovalne premije v tem obdobju.

Tabela 13: **Naložbe zavarovalnic v obdobju 1996-2005**
(vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12.)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Indeks 05/96
Naložbe iz lastnih virov	5,7	4,2	5,4	13,3	11,4	16,9	24,3	28,3	37,4	46,1	808
Kritni sklad	24,6	35	48,3	67	91	123,8	168,8	221,9	276	326,5	1327
Kritno premoženje brez kritnih skladov	42,3	57	72,4	88	107,1	128	187,5	220,8	239,1	266,9	631
Skupaj	**72,6**	**96,2**	**126,1**	**168,3**	**209,5**	**268,7**	**380,6**	**471,0**	**552,5**	**639,5**	**880,8**

* Indeksi so računani s podatki v mio SIT
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov in RN obrazci

V strukturi naložb od leta 1996 do leta 2005 so se bistveno bolj kot ostale, povečale naložbe kritnih skladov, ki z 326,5 mrd SIT po stanju na dan 31.12.2005 predstavljajo že dobrih 55 % naložb celotnega kritnega premoženja.

Tabela 14: **Naložbe pozavarovalnic v obdobju 1996-2005**
(vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12.)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Indeks 05/96
Naložbe iz lastnih virov	0,6	1	3,6	6,9	9,4	9,3	12,5	14,7	17,3	19,4	3233
Kritno premoženje brez kritnih skladov	20,2	24	25	24,2	25,9	29,2	31,3	38,4	39,6	42	208
Skupaj	**20,8**	**25**	**28,6**	**31,1**	**35,3**	**38,5**	**43,8**	**53,1**	**56,9**	**61,4**	**295,2**

* indeksi so računani s podatki v mio SIT
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov in RN obrazci

Pozavarovalnice izkazujejo nižje stopnje rasti finančnih naložb kot zavarovalnice. Pozavarovalnice so na dan 31.12.2005 imele 42 mrd SIT naložb kritnega premoženja in so se v primerjavi s predhodnim letom povečale le za 2,4 mrd SIT oz. za 6%.

Tabela 15: **Sestava naložb kritnih skladov in naložb kritnega premoženja zavarovalnic v obdobju 2000-2005** (vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12.)

	Kritni sklad								Kritno premoženje brez kritnih skladov							
	2000	%	2002	%	2004	%	2005	%	2000	%	2002	%	2004	%	2005	%
Državni papirji*	45,3	49,8	84	49,8	138,1	50	150,3	46,1	22,4	20,9	57,1	30,4	73,2	30,6	100,4	37,6
Nepremičnine	2,1	2,3	0,6	0,4	0,4	0,1	0,5	0,2	8,6	8	10,7	5,7	8,9	3,7	8,5	3,2
Posojila	0,5	0,5	0,9	0,5	2,9	1	2,5	0,8	11,8	11	10,2	5,4	6,2	2,6	4	1,5
Dolžniški vrednostni papirji	19	20,9	43,6	25,8	72,8	26,4	90,3	27,7	11,9	11,1	22,8	12,2	42,2	17,6	46,6	17,5
Lastniški vrednostni papirji	4,8	5,3	10,3	6,1	34,4	12,5	54,7	16,8	16,8	15,7	26,3	14	46,4	19,4	44	16,5
Depoziti v bankah	19,1	21	28,2	16,7	26,8	9,7	27,2	8,3	35,2	32,9	39,7	21,2	36,2	15,2	36,2	13,6
Ostalo	0,2	0,3	1,2	0,7	0,8	0,3	0,7	0,2	0,4	0,4	20,8	11,2	26	10,9	27,2	10,2
Skupaj	**90,9**	**100**	**168,8**	**100**	**276**	**100**	**326,2**	**100,0**	**107,1**	**100**	**187,5**	**100**	**239,1**	**100**	**266,9**	**100**

*državni papirji in vrednostni papirji za katere jamči država (1998-2000, državni papirji in posojila z državnim jamstvom)
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov in RN obrazci

Sredstva kritnega premoženja so bila tudi v letu 2005 naložena predvsem v državne papirje (37,6 %). V primerjavi s preteklimi leti so se precej znižali bančni depoziti (13,6 %) in dana posojila (1,5 %). Poleg naložb v državne vrednostne papirje, vse bolj narašča tudi pomen naložb v dolžniške vrednostne papirje, ki v tem letu predstavljajo že 17,5 % vseh naložb kritnega premoženja zavarovalnic.

Tudi v strukturi naložb kritnih skladov prevladujejo naložbe v državne papirje v višini 46,1 %. Sledijo jim drugi dolžniški vrednostni papirji s 27,7 %, lastniški vrednostni papirji z 16,8 % in depoziti v bankah s 8,3 %.

Sektorsko gledano so naložbe zavarovalniškega sektorja v pomembnem obsegu usmerjene v bančne lastniške in dolžniške vrednostne papirje ter depozite v bankah. Takšna naložbena politika zavarovalnic je tudi odraz procesa povezovanja bank in zavarovalnic, to pa pomembno vpliva na lastniško prepletenost domačih finančnih institucij in njihovo skupno izpostavljenost.

Slika 8: **Sestava naložb kritnega premoženja (s kritnimi skladi) zavarovalnic v obdobju 2000 – 2005** (vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12.)

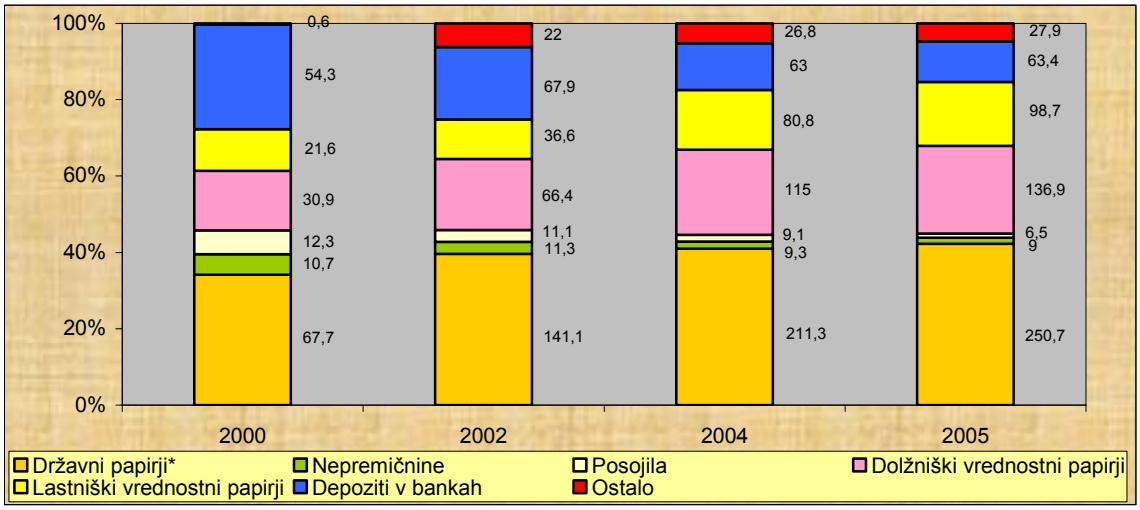

*državni papirji in vrednostni papirji, za katere jamči država (1998-2000, državni papirji in posojila z državnim jamstvom)
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov in RN obrazci

Slika 9: **Sestava naložb kritnega premoženja pozavarovalnic v obdobju 2000-2005** (vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12.)

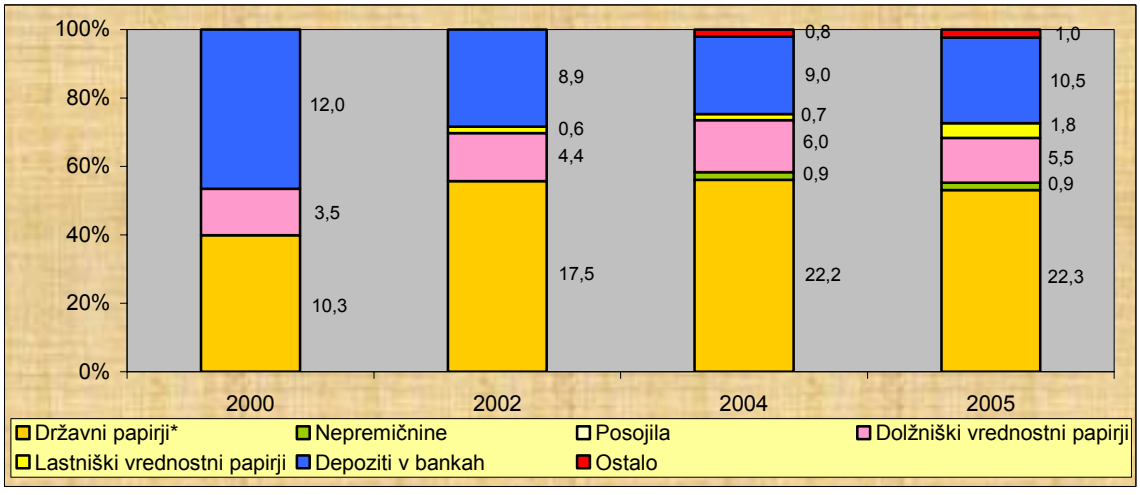

*državni papirji in vrednostni papirji, za katere jamči država (1998-2000, državni papirji in posojila z državnim jamstvom)
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov in RN obrazci

Stanje naložb kritnega premoženja se je v pozavarovalnicah konec leta 2005 v primerjavi z letom 2004 povečalo za 2,4 mrd SIT oz. za 6,1 %. Sredstva kritnega premoženja so bila naložena predvsem v državne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država (53,1 %), bančne depozite (25 %) in dolžniške vrednostne papirje (13,1 %).

V opazovanem obdobju se delež naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov v obliki bančnih vlog in posojil zmanjšuje, povečujejo pa se predvsem naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje. S takšno dinamiko naložb se naložbe domačih zavarovalnic vse bolj približujejo strukturi naložb držav EU, kjer imajo zavarovalnice največji delež premoženja naloženega v dolžniških in lastniških vrednostnih papirjih. Ker pa domači kapitalski trg večjega obsega takšnih naložb ne omogoča, je za domače zavarovalnice nujna usmeritev tudi na tuje trge.

Kar zadeva naložbe v tujino se zavarovalnice najraje odločajo za naložbe v tržne obveznice ter delnice bank in drugih uglednih finančnih institucij s primerno visoko bonitetno oceno. Niso pa redke niti državne obveznice. Povečuje se tudi delež naložb v druge dolžniške vrednostne papirje (sestavljene vrednostne papirje) in v vzajemne sklade ter delnice investicijskih družb. Delež naložb v vrednostne papirje tujih izdajateljev na dan 31.12.2005 tako predstavlja 20,4 % vseh naložb zavarovalnic v vrednostne papirje (upoštevane so vse naložbe, ne glede na vir financiranja). Podatki o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov v tujini pa so predstavljene v tabeli 16.

Tabela 16: **Naložbe kritnega premoženja in kritnih skladov v tujini za zavarovalnice v obdobju 2002-2005** (vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12)

		Državni papirji	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	Posojila	Depoziti v bankah	**Skupaj naložbe v tujini**	**Skupaj naložbe**	**Delež naložb v tujini od celotnih naložb***
Kritno premoženje	***2002***		1,3	1,3		0,6	**3,1**	**187,5**	**1,68**
	2003		2,2	0,9			**3,2**	**220,8**	**1,44**
	2004	0,3	11,3	1,7			**13,4**	**239,1**	**5,59**
	2005	1,2	15,9	2,2			**20,4**	**266,9**	**7,65**
Kritni sklad	***2002***	0,7	11,2	0,1			**12,0**	**168,8**	**7,08**
	2003	1,7	20,0	2,1			**23,8**	**221,9**	**10,74**
	2004	11,5	33,7	5,8	0,8		**51,9**	**276,0**	**18,79**
	2005	14,3	47,7	1,0			**76,9**	**326,2**	**23,56**

* deleži so računani s podatki v mio SIT
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Konec leta 2005 so znašale naložbe v tuje delnice in obveznice že 82,3 mrd SIT. Najvišji odstotek naložb v tujini predstavljajo naložbe kritnega sklada zavarovalnic. Iz leta v leto se povišujejo in so v letu 2005 znašale že skoraj 23,6 % vseh naložb kritnih skladov zavarovalnic. V okviru le teh predstavljajo naložbe v tuje dolžniške vrednostne papirje 52,8 % vseh naložb kritnih skladov zavarovalnic v dolžniške vrednostne papirje, naložbe v tuje lastniške vrednostne papirje pa le 1,8 % vseh naložb v tovrstne vrednostne papirje. V letu 2005 so precej porasle tudi naložbe kritnega premoženja v tujini, in sicer za 52,2 %. Naložbe kritnega premoženja v tujini so tako predstavljale skoraj 7,6 % vseh naložb kritnega premoženja zavarovalnic. Naložbe kritnega premoženja pozavarovalnic v tujino leta 2005 znašajo 1,6 mrd SIT in predstavljajo le 3,9 % naložb kritnega premoženja pozavarovalnic.

Delež naložb v sestavljene vrednostne papirje se vse bolj povečuje. Na dan 31.12.2004 je le ena zavarovalnica med naložbami kritnega premoženja izkazovala naložbe v sestavljene vrednostne papirje in sicer naložbe v 14 različnih sestavljenih

vrednostnih papirjev v skupni vrednosti 14,6 mrd SIT. Med naložbami po stanju na dan 31.12.2005 pa že pri šestih zavarovalnicah zasledimo naložbe v sestavljene vrednostne papirje. Med omenjenimi naložbami je tako skupaj že 33 sestavljenih vrednostnih papirjev. Pri tem je izdajatelj 10 vrednostnih papirjev banka, 23 pa finančna družba. Skupna vrednost teh naložb znaša 26,2 mrd SIT, od tega predstavljajo naložbe kritnih skladov 17,7 mrd SIT, naložbe kritnega premoženja brez kritnih skladov 7,5 mrd SIT, ostalo pa so naložbe prostih sredstev zavarovalnice. Pri vseh sestavljenih vrednostnih papirjih gre za dolgoročne naložbe z zapadlostjo od 5 do 40 let, pri tem je največ 10 in 20-letnih.Zavarovalnice se za nakup teh papirjev odločajo v glavnem z namenom, da jih zadržijo do zapadlosti, pri tem posamezni nakupi znašajo od 200 tisoč pa do 5,9 mio EUR. Z vsemi vrednostnimi papirji se trguje na uglednih svetovnih borzah, najbolj pogosto na borzi v Luxemburgu.

Zavarovalnice so do leta 2001 glede na stanje zavarovalno-tehničnih rezervacij imele primanjkljaj naložb kritnega premoženja, ki je bil deloma posledica dejstva, da so zavarovalnice s temi viri financirale opredmetena osnovna sredstva za zavarovalno dejavnost in terjatve, deloma pa posledica popravkov in odpisov vrednosti naložb oziroma izgub v poslovanju. V letu 2002 pa so prvič izkazale zadovoljivo pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnega premoženja, v letu 2003 pa se je ta pokritost še izboljšala, v znatni meri tudi na račun razširitve vrst naložb kot naložb kritnega premoženja s terjatvami do zavarovalcev premoženjskih zavarovanj z dospelostjo do 30 dni in terjatvami za obračunane obresti od naložb v obveznice in druge dolžniške vrednostne papirje ter bančne depozite. To je prikazano v naslednji tabeli.

Tabela 17: **Primerjava oblikovanih drugih zavarovalno-tehničnih rezervacij in vrednosti naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov za zavarovalnice in pozavarovalnice v obdobju 1996-2005** (vsi zneski so v mrd SIT)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Naložbe kritnega premoženja	62,6	81	97,4	112,2	133	157,1	218,8	259,2	278,7	308,9
Oblikovani viri ZTR	91,8	105,7	124	139,8	163,8	192,1	215	235,4	255,2	282,1
Razlika	**-29,2**	**-24,6**	**-26,7**	**-27,6**	**-30,8**	**-35**	**3,8**	**23,8**	**23,5**	**26,8**

*obresti od naložb + terjatve do zavarovalcev do 30 dni (Uradni list RS, št. 109/2002, uporaba s 14.12.2002). Za leto 2002 je ta znesek znašal 20,8 mrd SIT, za leto 2003 26 mrd SIT, za leto 2004 25 mrd SIT, za leto 2005 pa 26 mrd SIT.
Vir: Obrazca St – 43 in St – 55, obrazci RN, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov in revidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31.12.1996 - 31.12.2004 in nerevidirane bilance stanja zavarovalnic in pozavarovalnic na dan 31.12.2005

Konec leta 2005 se je pokritost glede na predhodno leto povečala za 14 %. Tako je pri zavarovalnicah pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnih skladov v letu 2005 znašala 110,8 %, pokritost zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnega premoženja brez kritnih skladov pa 109,6 %.

3. 9. Kapitalska ustreznost

Načelo obvladovanja tveganj je pomembno načelo ZZavar. Zavarovalnice, ob ustreznih zavarovalno-tehničnih rezervacijah, primernem nalaganju kritnega premoženja oziroma premoženja kritnih skladov, pozavarovanju, sozavarovanju in upravljanju likvidnosti zavarovalnice, obvladujejo tveganja predvsem z zadostnim zajamčenim in minimalnim kapitalom oziroma kapitalsko ustreznostjo. Kapitalska ustreznost se v skladu z merili ZZavar kaže v obveznosti zavarovalnice, da vedno razpolaga z ustreznim kapitalom, ki je odvisen od obsega in vrste zavarovalnih poslov, ki jih zavarovalnica opravlja, ter tveganj, ki jim je pri opravljanju teh poslov izpostavljena. Kapitalska ustreznost se izračunava v skladu z metodologijo, določeno z ZZavar in podzakonskimi predpisi.

Zavarovalnice ugotovijo in izkažejo kapitalsko ustreznost na predpisanih obrazcih (samoocenjevanje kapitalske ustreznosti).

Zavarovalnice morajo izračunavati kapitalsko ustreznost in izpolnjene obrazce predložiti Agenciji za zavarovalni nadzor v okviru trimesečnih poročil in v okviru letnega poročanja. Poleti 2004 je Agencija na podlagi sprememb in dopolnitev ZZavar sprejela nov sklep o podrobnejšem načinu izračuna kapitala in izpolnjevanju kapitalskih zahtev ter kapitalske ustreznosti, s katerim je kompozitnim zavarovalnicam predpisala ločeno izračunavanje presežka oziroma primanjkljaja razpoložljivega kapitala za skupino premoženjskih ter skupino življenjskih zavarovanj. Marca 2006 je Agencija na podlagi novih slovenskih računovodskih standardov sprejela nekatere spremembe omenjenega sklepa.

Zavarovalnice so dolžne v vsakem trenutku ugotavljati in izkazovati kapitalsko ustreznost. Če kapital zavarovalnice zaradi povečanih kapitalskih zahtev ali drugih vzrokov ne dosega minimalnega kapitala, določenega v 110. oziroma 111. členu ZZavar, mora uprava zavarovalnice nemudoma sprejeti tiste ukrepe za zagotovitev minimalnega kapitala, za odločanje o katerih je pristojna sama, oziroma izdelati predlog tistih ukrepov, za odločanje o katerih so pristojni drugi organi zavarovalnice. Nedoseganje minimalnega kapitala predstavlja hujšo kršitev pravil o obvladovanju tveganj. Če uprava zavarovalnice nemudoma ne sprejme ukrepov za odpravo tovrstne kršitve, Agencija to z odredbo naloži upravi oziroma upravi in nadzornemu svetu.

Tabela 18: **Kapitalska ustreznost zavarovalnic na dan 31.12.2004 in 31.12.2005** (zneski so v mrd SIT)

	2004		2005	
KAPITAL	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja	Premoženjska zavarovanja	Življenjska zavarovanja
Temeljni kapital	47,5	11,3	44,4	19,1
Zajamčeni kapital	11,7	5,2	12,6	6,0
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	35,8	6,1	31,8	13,1
Dodatni kapital	23,9	1,8	20,4	2,0
Razpoložljivi kapital zavarovalnic	54,5	12,3	47,1	18,3
Zahtevani minimalni kapital	31,0	12,8	33,6	14,5
Kapitalska ustreznost	**23,5**	**-0,5**	**13,5**	**3,8**

Vir: Obrazci KUS

Po stanju na dan 31.12.2004 sta izkazali primanjkljaj razpoložljivega kapitala premoženjskih zavarovanj dve od trinajstih zavarovalnic ter primanjkljaj razpoložljivega kapitala življenjskih zavarovanj dve zavarovalnici. Po stanju na dan 31.12.2005 je primanjkljaj razpoložljivega kapitala premoženjskih zavarovanj izkazala ena od štirinajstih zavarovalnic. Zavarovalnica je izvedla povečanje osnovnega kapitala, saj je bil v decembru 2005 vplačan dodatni kapital, ki pa po stanju na dan 31.12.2005 še ni vpisan v sodni register in tako tudi v izračunu kapitalske ustreznosti še ni upoštevan. Tudi pri življenjskih zavarovanjih je ena zavarovalnica na dan 31.12.2005 izkazala primanjkljaj razpoložljivega kapitala, pri čemer je v letu 2006 že sprejela ukrepe za zagotovitev kapitalske ustreznosti. Po stanju na dan 31.12.2005 zavarovalnice pri premoženjskih zavarovanjih kažejo poslabšanje kapitalske ustreznosti glede na 01.01.2005 oziroma 31.12.2004. Omenjeno poslabšanje je posledica na eni strani zmanjšanja tako temeljnega (posledica zmanjšanja osnovnega kapitala, kapitalskih rezerv in rezerv iz dobička) kot tudi dodatnega kapitala in na drugi strani povečanja zahtevanega minimalnega kapitala zavarovalnic. Pri življenjskih zavarovanjih pa se je kapitalska ustreznost zavarovalnic v istem obdobju, kljub večjemu zahtevanemu minimalnemu kapitalu, izboljšala in sicer zaradi povečanja temeljnega kapitala. Le-ta se je povečal največ zaradi novih vplačil osnovnega kapitala zavarovalnic

(dokapitalizacije), kapitalskih rezerv in rezerv iz dobička ter tudi zaradi povečanja prenesenega dobička iz preteklih let in nerazporejenega dobička poslovnega leta.

Tabela 19: **Kapitalska ustreznost pozavarovalnic na dan 31.12.2004 in 31.12.2005** (zneski so v mrd SIT)

KAPITAL	2004	2005
Temeljni kapital	18,3	21,0
Zajamčeni kapital	1,5	1,5
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	16,8	19,5
Dodatni kapital	1,3	0,4
Razpoložljivi kapital pozavarovalnic	12,0	12,0
Zahtevani minimalni kapital	4,4	4,6
Kapitalska ustreznost	**7,6**	**7,4**

Vir: Obrazci KUS

Obe pozavarovalnici sta tako po stanju na dan 31.12.2004 kot tudi po stanju na dan 31.12.2005 izkazali presežek razpoložljivega kapitala, pri čemer je bil presežek v obeh letih skoraj enak (7,6 mrd SIT oziroma 7,4 mrd SIT).

Po stanju na dan 31.12.2005 celotni zavarovalni sektor kaže poslabšanje kapitalske ustreznosti glede na 01.01.2005 oziroma 31.12.2004, kar ponazarja tudi naslednja slika:

Slika 10: **Presežek razpoložljivega kapitala pri izračunu kapitalske ustreznosti zavarovalnic in pozavarovalnic po kvartalih v letu 2005** (podatki so v mrd SIT)

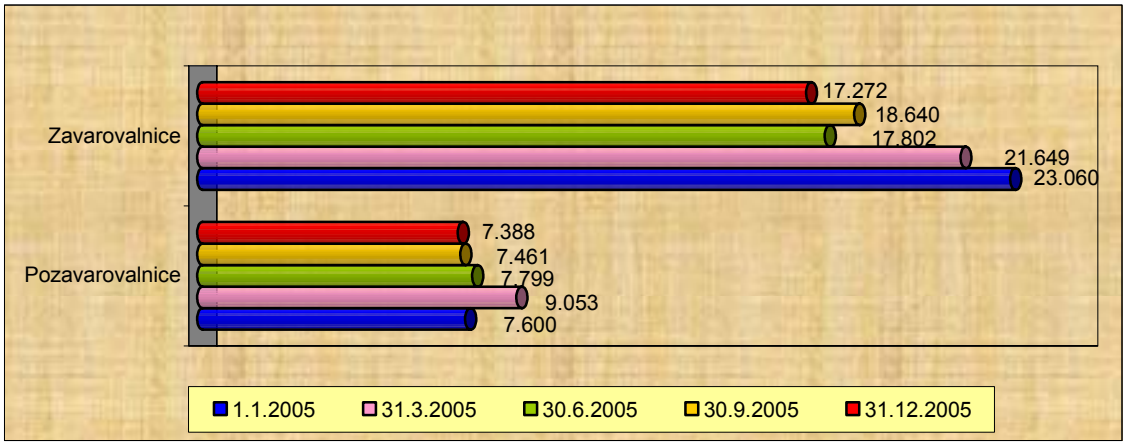

Vir: Obrazci KUS

4. POKOJNINSKE DRUŽBE

4.1. Struktura zavarovalnega trga glede na deleže pokojninskih družb

V skladu z ZPIZ-1 je pokojninska družba pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega zavarovanja. Za pokojninsko družbo, za katero je edina dopustna pravno-organizacijska oblika delniška družba, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja zavarovalništvo, o zavarovalni delniški družbi, če ni z ZPIZ-1 drugače določeno. Dovoljenje za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega zavarovanja izda Agencija na podlagi pozitivnega mnenja ministra, pristojnega za delo.

Konec leta 2005 so imele dovoljenje Agencije za opravljanje dejavnosti prostovoljnega dodatnega zavarovanja štiri pokojninske družbe.

Tabela 20: **Obračunane kosmate zavarovalne premije in število zavarovancev ter deleži pokojninskih družb v letu 2004 in 2005**

Pokojninska družba	Premije 2004 v mrd SIT	%*	Št. zav. 2004	%	Premije 2005 v mrd SIT	%*	Št. zav. 2005	%
Moja naložba, pokojninska družba d.d.	2,1	12,0	20.081	12,5	2,5	12,6	22.591	12,6
Prva pokojninska družba, d.d.	4,0	23,5	50.599	31,4	5,2	26,3	60.122	33,5
Skupna pokojninska družba d.d.	6,8	39,4	54.675	33,9	7,6	38,4	59.331	33,0
Pokojninska družba A, d.d.	4,3	25,1	35.723	22,2	4,5	22,7	37.455	20,9
SKUPAJ	**17,2**	**100**	**161.078**	**100**	**19,8**	**100**	**179.499**	**100**

* deleži so računani s podatki v mio SIT
Vir: Obrazci St – 19, 50, 23, 56/I in 56/K

V letu 2005 so pokojninske družbe obračunale kosmato zavarovalno premijo v skupni višini 19,8 mrd SIT, kar predstavlja v primerjavi s predhodnim letom povečanje za 2,6 mrd SIT oziroma za 15,1 %. Glede tržnega deleža imajo največje tri družbe skupaj 87,4 % delež trga. V primerjavi s predhodnim letom so se ravno med temi tremi družbami tržni deleži nekoliko spremenili. Prva pokojninska družba je nekoliko povečala svoj tržni delež na račun padca tržnega deleža Skupne pokojninske družbe in Pokojninske družba A.

Pokojninske družbe so imele na dan 31.12.2005 zavarovanih 179.499 zavarovancev, kar je za 18.421 zavarovancev več kot v predhodnem letu. Največ zavarovancev, in sicer 176.093 (98,1% vseh zavarovancev), ima kolektivno sklenjene zavarovalne pogodbe, 3.406 zavarovancev pa ima individualno sklenjene zavarovalne pogodbe. Povprečna mesečna bruto premija v posamezni pokojninski družbi na zavarovanca, ki ni v statusu mirovanja in ni zadržal pravic, je v letu 2005 znašala od 8.317 SIT do 11.113 SIT. Glede na število zavarovancev imajo največje deleže iste tri družbe, ki vodijo tudi po deležih obračunanih zavarovalnih premij.

4.2. Izidi poslovanja

V izkazih poslovnih izidov so za leto 2005 za vse štiri pokojninske družbe zajeti revidirani izkazi poslovnih izidov. Pokojninske družbe so izkaze pripravile na podlagi podzakonskih predpisov Agencije in Slovenskih računovodskih standardov. Vsi podatki so podrobno razčlenjeni v tabelaričnem delu tega poročila.

Tabela 21: **Zbirni izkaz poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2004 in 2005**
(vsi zneski so v mio SIT)

	B. IZKAZ IZIDA IZ ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ	Leto 2004	Leto 2005
I.	Čisti prihodki od zavarovalnih premij	17.157	19.802
II.	Prihodki naložb	3.487	5.335
IV.	Drugi čisti prihodki od zavarovanja	948	1.228
V.	Čisti odhodki za škode	55	154
VI.	Sprememba ostalih čistih tehničnih rezervacij (+/-)	-18.539	-21.191
VIII.	Čisti obratovalni stroški	1.135	1.201
IX.	Odhodki naložb	781	2.063
XI.	Drugi čisti zavarovalni odhodki	975	1.253
XII.	Donos naložb, prenesen v izkaz izida iz rednega delovanja (-)	298	479
XIII.	Izid iz življenjskih zavarovanj (I+ II + IV – V ± VI – VIII – IX – XI – XII)	-190	24
	D. IZRAČUN ČISTEGA IZIDA IZ REDNEGA DELOVANJA		
II.	Izid iz življenjskih zavarovanj (B.XIII)	-190	24
V.	Donos naložb, prenesen iz izkaza izida iz življenjskih zavarovanj (B.XII)	298	479
IX.	Drugi prihodki od rednega delovanja	8	6
X.	Drugi odhodki za redno delovanje	-2	1
XI.	Davek iz dobička iz rednega delovanja	13	84
XII.	Čisti poslovni izid iz rednega delovanja (D.II + D.V + D.IX – D.X – D.XI)	102	424
	E. IZKAZ IZIDA ZUNAJ REDNEGA DELOVANJA		
I.	Izredni prihodki	10	0
II.	Izredni odhodki	3	1
III.	Poslovni izid zunaj rednega delovanja	7	-1
	G. DRUGI DAVKI, KI NISO IZKAZANI V DRUGIH POSTAVKAH	0	-15
	H. ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA (D.XII + E.III - G)	**109**	**438**

Vir: Revidirani izkazi poslovnega izida pokojninskih družb za leto 2004 in za leto 2005.

Pokojninske družbe so kot sektor v letu 2005 ustvarile dobiček v višini 438 mio SIT, kar je za 301,8 % več kot v letu 2004. Z izgubo je zaključila samo ena pokojninska družba in sicer v višini 25,8 mio SIT. Na izboljšanje rezultata pokojninskih družb je vplival porast čistih prihodkov od zavarovalnih premij za 15,4 % in porast prihodkov naložb. S povečanjem čistih prihodkov od zavarovalnih premij pa so porasle tudi obveznosti pokojninskih družb do oblikovanja ostalih zavarovalno-tehničnih rezervacij, katerih sprememba je porasla za 14,3 %. Zavarovalno-tehnični izid pokojninskih družb je bil tako konec leta prvič pozitiven in je znašal 24 mio SIT.

4.3. Bilance stanja

Pokojninske družbe so v letu 2005 povečale bilančno vsoto na 77,5 mrd SIT oziroma za 23,2 mrd SIT oz. za 43 % glede na predhodno leto. Na strani sredstev so se naložbe v zemljišča, zgradbe in druge finančne naložbe, ki predstavljajo 96% celotnih sredstev pokojninskih družb, povečale za 43 %, pri čemer so se finančne naložbe v podjetjih v skupini in v pridruženih podjetjih povečale za 64 %, druge finančne naložbe pa za 42 %. Med viri predstavljajo največjo postavko zavarovalno-tehnične rezervacije (87,5 %), ki so se v letu 2005 povečale za 46 %. Postavka kapitala, ki predstavlja 11,2 % vseh obveznosti se je v letu 2005 povečala za 23 %, predvsem na račun povečanja posebnega prevrednotovalnega popravka kapitala in rezerv iz dobička.

Tabela 22: **Zbirna bilanca stanja pokojninskih družb na dan 31.12.2004 in 31.12.2005**
(vsi zneski so v mio SIT)

		Leto 2004	Leto 2005	Indeks 05/04
	SREDSTVA	**54.239**	**77.471**	**143**
A.	**Neopredmetena dolgoročna sredstva**	113	80	70
B.	**Naložbe v zemljišča in zgradbe ter finančne naložbe**	52.145	74.544	143
	- od tega druge finančne naložbe	48.592	69.016	142
C.	**Naložbe v korist življenjskih zavarovancev, ki prevzemajo naložbeno tveganje**	0	0	/
D.	**Terjatve**	245	389	159
E.	**Razna sredstva**	335	496	148
F.	**Aktivne časovne razmejitve**	1.400	1.962	140
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	**54.239**	**77.471**	**143**
A.	**Kapital;** od tega:	7.082	8.699	123
	- vpoklicani kapital	6.070	6.355	105
	- kapitalske rezerve	1.149	1.149	100
B.	**Podrejene obveznosti**	0	0	/
C.	**Čiste tehnične (matematične) rezervacije**	46.548	67.771	146
D.	**Rezervacije za druge nevarnosti in stroške**	63	90	143
F.	**Druge obveznosti**	508	891	175
G.	**Pasivne časovne razmejitve**	38	20	53

Vir: Revidirane bilance stanja pokojninskih družb na dan 31.12.2005.

4.4. Kazalci poslovanja

Pomembnejši kazalci poslovanja so prikazani v naslednji tabeli:

Tabela 23: **Kazalci poslovanja pokojninskih družb za leto 2004 in 2005**

KAZALEC	2004	2005
Delež obratovalnih stroškov v obračunani premiji	6,6%	6,1%
Koeficient nalaganja oz. pokritost matematičnih rezervacij z naložbami*	100%	100%
Delež kapitala v financiranju	13%	11%
Čista donosnost kapitala	1,5%	5,0%
Delež čiste v kosmati obračunani zavarovalni premiji	100%	100%

*+ obresti od naložb (Uradni list RS, št. 109/2002, uporaba s 14.12.2002)
Vir: Obrazec St – 55, revidirane bilance stanja in revidirani izkazi poslovnega izida, poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

Na izboljšanje kazalnika celotnih obratovalnih stroškov, ki prikazuje razmerje med celotnimi obratovalnimi stroški in obračunanimi kosmatimi zavarovalnimi premijami, je tudi v letu 2005 vplival predvsem izdaten porast obsega premij.

Koeficient nalaganja oziroma pokritosti rezervacij se v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil in znaša 100 %.

Delež kapitala v obveznostih do virov sredstev kaže stopnjo udeležbe lastniškega kapitala v celotnem financiranju. Kljub povečanju kapitala za 23 %, se je omenjeni delež v primerjavi s preteklim letom zmanjšal za 2 odstotni točki.

Donosnost kapitala se je zaradi boljšega rezultata poslovanja in s tem večjega čistega dobička v letu 2005 v primerjavi s preteklim letom povečala za 3,5 odstotne točke.

Za pokojninske družbe se delež čiste premije v kosmati zavarovalni premiji v letu 2005 v primerjavi s predhodnim letom ni spremenil in znaša 100%, kar kaže na to, da pokojninske družbe nevarnosti, ki so jih prevzele v kritje, ne pozavarujejo.

4.5. Matematične rezervacije

Matematične rezervacije se v času varčevanja izračunajo kot akumulirana vrednost tehničnih premij. Pokojninske družbe jih oblikujejo v skladu s pokojninskim načrtom.

Na dan 31.12.2005 so pokojninske družbe oblikovale matematične rezervacije v višini 67,8 mrd SIT, kar predstavlja v primerjavi s predhodnim letom porast za 45,6 %. Znesek čistih matematičnih rezervacij je bil enak kosmatim matematičnim rezervacijam.

4.6. Naložbe

Vrednost naložb kritnih skladov pokojninskih družb je na dan 31.12.2005 znašala 67,9 mrd SIT in so se v primerjavi s predhodnim letom povečale za 46 %. V strukturi naložb se delež naložb v državne papirje in vrednostne papirje, za katere jamči država, zmanjšuje, tako da na dan 31.12.2005 s 36,7 % deležem ne predstavlja več prevladujoče oblike naložb. Največji delež v strukturi naložb na dan 31.12.2005 tako predstavljajo naložbe v dolžniške vrednostne papirje s 37,8 % deležem. Povečal pa se je tudi delež naložb v bančne depozite iz 16,1 % v letu 2004 na 17,5 % v letu 2005.

Slika 11: **Sestava naložb kritnih skladov pokojninskih družb na dan 31.12.2002, 31.12.2003, 31.12.2004 in 31.12.2005** (zneski so v mio SIT)

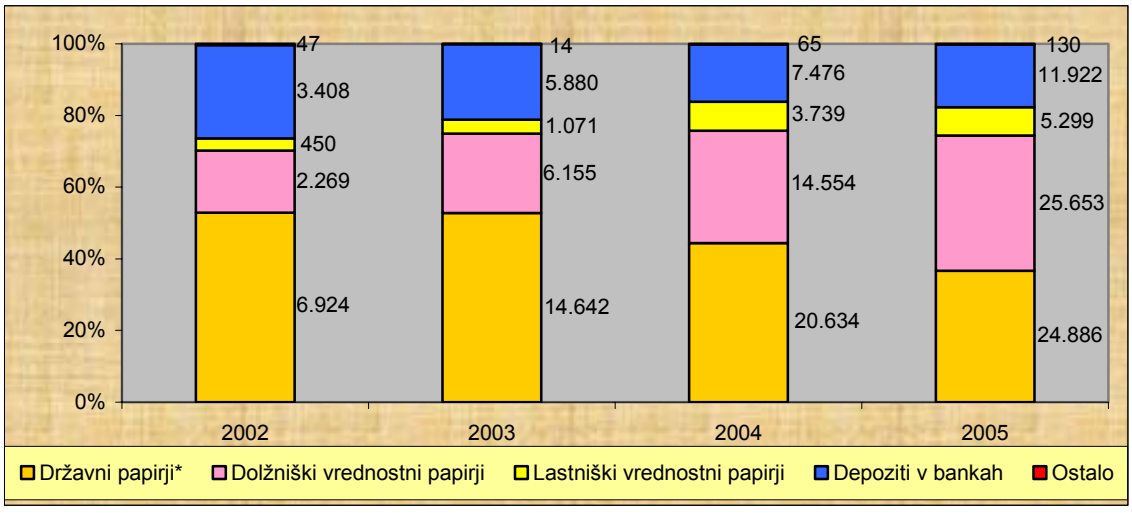

*državni papirji in vrednostni papirji, za katere jamči država
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov

Tudi pri pokojninskih družbah precejšen delež naložb predstavljajo naložbe v tujino. Delež naložb v vrednostne papirje tujih izdajateljev na dan 31.12.2005 tako predstavlja 23,7 % vseh naložb pokojninskih družb v vrednostne papirje (upoštevane so vse naložbe, ne glede na vir financiranja). Če pa gledamo le naložbe kritnih skladov pa so naložbe v tuje državne, lastniške in dolžniške vrednostne papirje znašale 11,7 mrd SIT, kar predstavlja 17,3 % celotnih naložb kritnih skladov pokojninskih družb. Od tega predstavljajo naložbe v tuje lastniške vrednostne papirje 34 % vseh naložb v lastniške

vrednostne papirje, naložbe v tuje dolžniške vrednostne papirje pa 32,7 % vseh naložb v tovrstne vrednostne papirje.

Tabela 24: **Sestava naložb kritnega premoženja in kritnih skladov v tujini za pokojninske družbe v obdobju 2002-2005** (vsi zneski so v mrd SIT na dan 31.12)

		Državni papirji	Dolžniški vrednostni papirji	Lastniški vrednostni papirji	**Skupaj naložbe v tujini**	**Skupaj naložbe**	**Delež naložb v tujini od celotnih naložb***
Kritni sklad	***2002***	0	0,6	0,2	**0,8**	**13,1**	**6,39**
	2003	0	1,8	0,3	**2,2**	**27,8**	**7,87**
	2004	0,2	4,7	1,6	**6,5**	**46,5**	**14,08**
	2005	1,3	8,4	1,8	**11,7**	**67,9**	**17,31**

* deleži so računani s podatki v mio SIT
Vir: Poročilo o naložbah kritnega premoženja in kritnih skladov.

Prav tako kot pri zavarovalnicah se tudi pri pokojninskih družbah povečuje delež naložb v sestavljene vrednostne papirje. Na dan 31.12.2004 je tako le ena pokojninska družba med naložbami kritnih skladov izkazovala naložbe v sestavljene vrednostne papirje in sicer 4 naložbe v sestavljene vrednostne papirje v skupni vrednosti 1,2 mrd SIT. Med naložbami po stanju na dan 31.12.2005 pa že pri treh pokojninskih družbah zasledimo naložbe v sestavljene vrednostne papirje. Med omenjenimi naložbami je tako skupaj že 18 sestavljenih vrednostnih papirjev pri tem je izdajatelj 9 vrednostnih papirjev banka, 7 finančna družba in 2 država. Skupna vrednost teh naložb znaša 6 mrd SIT, od tega predstavljajo naložbe kritnih skladov 5,2 mrd SIT, ostalo pa naložbe prostih sredstev pokojninskih družb.

4.7. Kapitalska ustreznost

Vse pokojninske družbe so na dan 31.12.2005 izpolnjevale kapitalske zahteve in so kapitalsko ustreznost v letu 2005 glede na leto 2004 povečale, in sicer za 0,4 mrd SIT oziroma 12,5 %.

Tabela 25: **Kapitalska ustreznost pokojninskih družb na dan 31.12.2004 in 31.12.2005** (zneski so v mrd SIT)

KAPITAL	**2004**	**2005**
Temeljni kapital	5,1	6,1
Zajamčeni kapital	1,9	2,1
Izpolnjevanje zahteve iz 3. odstavka 106. člena ZZavar	3,2	4,0
Dodatni kapital	0,4	0,4
Razpoložljivi kapital pokojninske družbe	5,5	6,4
Zahtevani minimalni kapital	2,5	2,8
Kapitalska ustreznost	**3,2**	**3,6**

Vir: Obrazci KUS

5. DRUGE DRUŽBE, KI SE UKVARJAJO Z ZAVAROVALNIMI POSLI

Po določbah ZZavar Agencija za zavarovalni nadzor nadzira tudi Sklad dodatnega pokojninskega zavarovanja (Prvi pokojninski sklad), ustanovljen na podlagi določb Zakona o prvem pokojninskem skladu RS in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID), zavarovalne in pozavarovalne poole in Slovensko zavarovalno združenje v delu, ki se nanaša na škodni sklad.

Tabela 26: **Obračunana kosmata premija drugih družb, ki se ukvarjajo z zavarovalnimi posli v letu 2004 in 2005** (zneski so v mrd SIT)

Naziv in vrsta zavarovanja	2004	2005
Prvi pokojninski sklad (življenjsko zavarovanje vezano na enote investicijskih skladov)	14,2*	1,2
Jedrski pool GIZ (zavarovanje požara in elementarnih nesreč)	0,3	0,3
Slovensko zavarovalno združenje – škodni sklad (zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil)	0,8	0,8

* znesek prenesenih sredstev iz varčevalnega dela PPS na Kritni sklad PPS
Vir: Obrazca St-23 in 50.

Prvi pokojninski sklad v imenu in za račun zavarovancev upravlja Kapitalska družba, d.d. z namenom, da pokrije svoje obveznosti do zavarovancev. Te obveznosti izhajajo iz zavarovalnih polic dodatnega pokojninskega zavarovanja, nanašajo pa se na izplačilo pokojninske rente oziroma zavarovalne vsote, če zavarovanec umre prej, preden pridobi pravico do rente. Premija za pokojninsko rento je bila zagotovljena z zamenjavo pokojninskih bonov za točke zavarovalne police.

S 13. julijem 2004 so zavarovanci, ki so bili na ta dan starejši od 55 let, prvi pridobili pravico do pokojninske rente. Tako je s tem dnem nastala razdelitev sredstev in zavarovancev PPS, in sicer na del, ki pripada policam v obdobju preden zavarovanci pridobijo pravico do pokojninske rente (varčevalni sklad PPS) ter Kritni sklad PPS, namenjen izključno kritju obveznosti iz naslova izplačil pokojninskih rent. Pravico do pokojninske rente je v letu 2004 pridobilo 11.002 zavarovancev, v letu 2005 pa 927 zavarovancev. V kritni sklad PPS je bilo v letu 2005 vplačanih za 1.177 mio SIT.

Pool za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti GIZ je bil ustanovljen leta 1994, njegov temeljni cilj pa je, da uresničuje zavarovalno, sozavarovalno in pozavarovalno dejavnost v zvezi z jedrskimi napravami oziroma uporabo jedrske energije v miroljubne namene in sicer v državi in iz tujine. V Pool je bilo v letu 2005 včlanjenih 7 zavarovalnic in obe pozavarovalnici.

Slovensko zavarovalno združenje – škodni sklad, v katerega prispevajo sredstva vse zavarovalnice, ki sklepajo zavarovanja odgovornosti lastnikov cestnih vozil, rešuje zadeve iz naslova izplačil odškodnin, ki jih povzročijo vozniki neznanih in nezavarovanih vozil, nezavarovanih zrakoplovov ali drugih letalnih naprav in nezavarovanih čolnov.

6. SKLEP

Zavarovalništvo kot celota je v letu 2005 poslovalo uspešno, saj je doseglo boljše rezultate kot v predhodnem letu in v letu 2003. Zavarovalnice so dosegle skupen čisti poslovni izid v višini 9 mrd SIT. Negativen čisti poslovni izid v višini 3,6 mrd SIT je izkazalo pet zavarovalnic, ki po bilančni vsoti dosegajo 7,7 % delež. Na boljši poslovni izid je vplival predvsem večji zavarovalno-tehnični izid iz premoženjskih zavarovanj (razen zdravstvenih zavarovanj), kar je posledica ugodnejšega razmerja med prihodki od zavarovalnih premij in odhodki za škode. Nekoliko boljši zavarovalno-tehnični izid je v letu 2005 dosegla tudi zavarovalna skupina življenjskih zavarovanj, medtem ko se zavarovalno tehnični izid zdravstvenih zavarovanj v primerjavi z letom 2004 ni spremenil in je še vedno negativen.

Kapitalska ustreznost se je v letu 2005 glede na leto 2004 v skupini premoženjskih zavarovanj poslabšala za 10 mrd SIT, v skupini življenjskih zavarovanjih pa se je izboljšala za 4,3 mrd SIT. Zavarovalnice so konec leta izkazovale v skupini premoženjskih zavarovanj 13,5 mrd SIT in v skupini življenjskih zavarovanj 4,3 mrd SIT presežka razpoložljivega nad zahtevanim minimalnim kapitalom. Konec leta izkazuje kapitalsko neustreznost na strani premoženjskih zavarovanj ena zavarovalnica in na strani življenjskih zavarovanj ena zavarovalnica.

Finančne naložbe zavarovalnic izkazujejo v zadnjih letih visoke stopnje rasti. V strukturi naložb so se v zadnjih letih najbolj povečale naložbe kritnih skladov (dolgoročna zavarovanja), kar kaže na rast življenjskih zavarovanj, ki v makroekonomskem smislu postajajo tudi alternativna oblika varčevanja prebivalstva. Zadovoljiva je tudi dinamika naložb kritnega premoženja brez kritnih skladov, ki so namenjene pokrivanju obveznosti zavarovancem iz premoženjskih zavarovanj. Ugodni poslovni rezultati v letu 2005 so vplivali na to, da so zavarovalnice v letu 2005 še izboljšale pokritost vseh zavarovalno-tehničnih rezervacij z naložbami kritnega premoženja in kritnega sklada, torej so postale še finančno močnejše. Nadaljuje se trend zmanjševanja naložb kritnega premoženja in kritnih skladov v obliki bančnih vlog in posojil, povečujejo pa predvsem naložbe v dolžniške in tudi lastniške vrednostne papirje, kar seveda terja še več lastnega kapitala oziroma njegovega presežka nad zakonsko zahtevano mejo. Zaradi omejenih možnosti domačega kapitalskega trga so zavarovalnice z vstopom Slovenije v EU začele še bolj intenzivno nalagati na tujih trgih.

Pozavarovalnici v letu 2005 izkazujeta skoraj enak poslovni izid kot v predhodnem letu in sicer čisti dobiček v višini 2,3 mrd SIT.

Pokojninske družbe kot sektor so v letu 2005 izboljšale poslovni rezultat, saj so zaključile s pozitivnim čistim izidom v višini 438 mio SIT, kar je za 329 mio SIT več kot leto poprej. Z izgubo je zaključila samo ena pokojninska družba. Pokojninske družbe so v letu 2005 povečale obseg poslovanja, število zavarovancev pa se je povečalo za 28.442. Povečale so se zbrane zavarovalne premije in iz njih izhajajoče obveznosti po oblikovanju matematičnih rezervacij, ki so se v primerjavi s preteklim letom povečale za 46 %. Tudi v letu 2005 so vse pokojninske družbe zadovoljivo pokrivale zavarovalno-tehnične rezervacije z naložbami. Vse pokojninske družbe so na dan 31.12.2005 izpolnjevale kapitalske zahteve, presežek razpoložljivega nad zahtevanim minimalnim kapitalom pa se je konec leta 2005 glede na konec leta 2004 povečal za 0,4 mrd SIT.

II. POROČILO O DELU AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR ZA LETO 2005

1. UVOD

Agencija za zavarovalni nadzor (v nadaljevanju: Agencija) je bila ustanovljena na podlagi Zakona o zavarovalništvu 1. junija 2000, ko je Vlada Republike Slovenije imenovala strokovni svet in direktorja Agencije. Nadaljevala je delo Urada za zavarovalni nadzor, ki je bil ustanovljen leta 1995 in organiziran kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

Osnovni cilj Agencije je varovanje interesov zavarovalcev in zavarovancev, ki ga poskuša dosegati z zmanjševanjem in odpravljanjem nepravilnosti na področju zavarovalništva.

Agencija je pravna oseba, ki je pri izvrševanju svojih nalog in pristojnosti samostojna in neodvisna ter za svoje delo odgovorna Državnemu zboru.

Organa Agencije sta strokovni svet in direktor. Strokovni svet Agencije je pristojen za odločanje o dovoljenjih in soglasjih ter o drugih posamičnih zadevah, o katerih odloča Agencija, če ni v Zakonu o zavarovalništvu drugače določeno; sprejema predpise, kadar Zakon o zavarovalništvu določa, da predpis sprejme Agencija; sprejema splošne akte Agencije in izvršuje druge naloge iz pristojnosti Agencije, če Zakon o zavarovalništvu ne določa, da je za izvajanje nalog pristojen drug organ Agencije.

V letu 2005 se je strokovni svet Agencije sestal na sedemnajstih rednih sejah. Do 30. 6. 2005 je bil predsednik strokovnega sveta Agencije dr. France Križanič, od 1. 7. 2005 pa je predsednik dr. Mihael Perman. Direktor vodi poslovanje in organizira delo Agencije in njenih strokovnih služb. Direktor Agencije je mag. Jurij Gorišek.

Temeljne naloge Agencije so priprava podzakonskih predpisov, ki so pravna podlaga za urejanje, kontrolo in nadzor zavarovalnega trga v Republiki Sloveniji, opravljanje nadzora nad subjekti zavarovalnega trga ter izdajanje raznovrstnih dovoljenj na področju zavarovalništva.

2. NOTRANJA ORGANIZACIJA IN FINANCIRANJE AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR V LETU 2005

2.1. Notranja organizacija in podatki o zaposlenih

V mesecu marcu 2005 je strokovni svet Agencije sprejel Sklep o spremembi Poslovnika Agencije za zavarovalni nadzor ter Spremembe in dopolnitve Pravilnika o notranji organizaciji ter sistematizaciji delovnih mest ter podal soglasje k imenovanju namestnika direktorja Agencije.

Slika 1: **Notranje-organizacijska struktura Agencije za zavarovalni nadzor:**

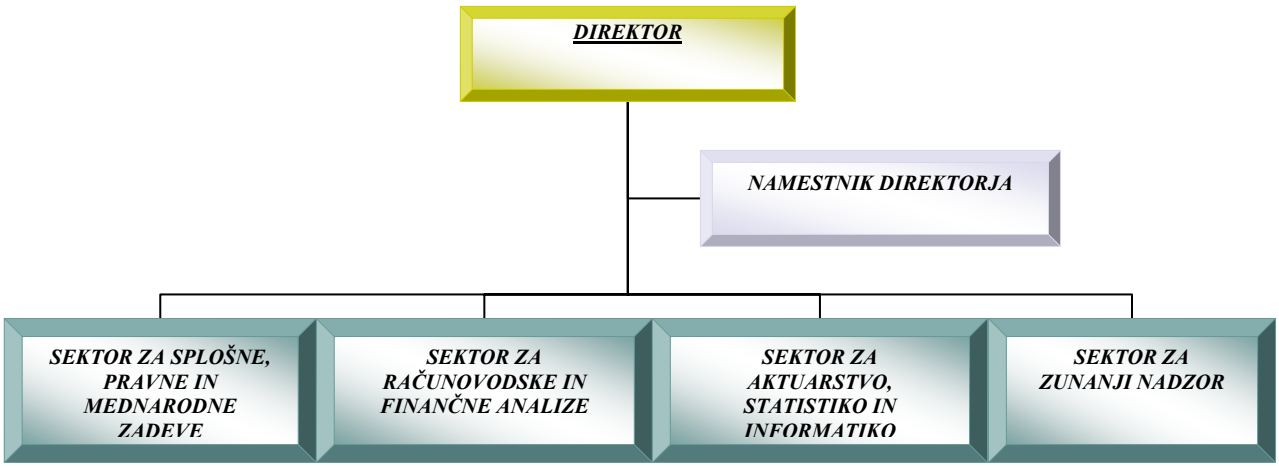

Delo Agencije je bilo v letu 2005 organizirano v štirih sektorjih (Sektor za splošne, pravne in mednarodne zadeve, Sektor za računovodske in finančne analize, Sektor za aktuarstvo, statistiko in informatiko ter Sektor za zunanji nadzor).

Ob ustanovitvi, junija 2000, je bilo v Agenciji zaposlenih osem delavcev, ki so prešli v njen okvir iz bivšega Urada RS za zavarovalni nadzor. Od takrat, pa do konca leta 2005, je Agencija usmerila veliko naporov v pridobivanje izkušenih kadrov.

Tabela 1: **Podatki o delavcih Agencije po stopnji strokovne izobrazbe na dan 31. 12. 2005**

Stopnja strokovne izobrazbe	**Št. zaposlenih**
V – srednja	1
VII – visoka	2
VII –univerzitetna	19
VIII –magisterij	7
Skupaj	**29**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nazor

Tabela 2: **Podatki o delavcih Agencije po nazivu strokovne izobrazbe na dan 31. 12. 2005**

Naziv strokovne izobrazbe	**Št. zaposlenih**
ekonomski tehnik	1
diplomirani upravni organizator	1
diplomirani ekonomist	1
univerzitetni diplomirani ekonomist	13
univerzitetni diplomirani inženir matematike	2
profesor matematike	1
univerzitetni diplomirani pravnik	3
magister znanosti	7
Skupaj	**29**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nazor

Po stanju na dan 31.12.2005 je Agencija štela devetindvajset zaposlenih, od katerih ima devetnajst univerzitetno izobrazbo, sedem jih ima magistrski naziv (štirje s področja ekonomije, eden s področja ekonomske informatike, ena s področja matematike in ena s področja prava), pet pa jih ima tudi dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

Tabela 3: **Sistematizacija delovnih mest Agencije s številom zaposlenih na dan 31.12.2005**

Notranje organizacijska struktura	Št. zaposlenih
direktor	1
namestnik direktorja	1
vodja sektorja	2
svetovalec agencije	3
svetovalec direktorja	12
višji svetovalec	3
svetovalec I	5
računovodja	1
poslovni sekretar	1
Skupaj	**29**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nazor

Tabela 4: **Notranje organizacijska struktura Agencije s številom zaposlenih na dan 31.12.2005**

Notranje organizacijska struktura	Št. zaposlenih
Direktor	1
Sektor za splošne, pravne in mednarodne zadeve	10
Sektor za računovodske in finančne analize	6
Sektor za aktuarstvo, statistiko in informatiko	6
Sektor za zunanji nadzor	6
Skupaj	**29**

Vir: Podatki Agencije za zavarovalni nazor

Zaposleni na Agenciji ne smejo biti člani organov zavarovalnic oziroma drugih oseb, nad katerimi Agencija opravlja nadzor in tudi ne smejo opravljati nalog za te pravne osebe. Prav tako morajo kot zaupne varovati podatke o osebah, nad katerimi Agencija opravlja nadzor, in druge podatke o dejstvih in okoliščinah, ki so jih izvedeli v zvezi z opravljanjem dela, razen podatkov, ki so po določbah Zakona o zavarovalništvu javno dostopni, in sicer tudi po prenehanju delovnega razmerja.

2.2. Financiranje

Od oktobra 2002 velja spremenjena Tarifa o taksah in nadomestilih (Tarifa – 1) (Ur. l. RS, št. 89/02), ki jo je strokovni svet Agencije sprejel junija 2002 in h kateri je Vlada Republike Slovenije dala svoje soglasje v začetku oktobra 2002. S spremembo navedene tarife v oktobru 2002 je bilo znižano letno nadomestilo, določeno s prvo tarifo o taksah in nadomestilih. Le-to sedaj za zavarovalnice in pokojninske družbe znaša 0,12% od osnove (vplačana premija v preteklem letu), za zavarovalnice v zavarovalniški skupini 0,13% od osnove (vplačana premija v preteklem letu), za zavarovalno zastopniške in posredniške družbe 0,06% od osnove (prihodki iz naslova opravljanja storitev zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v preteklem letu) ter za Slovensko zavarovalno združenje 0,12% od osnove (prispevki zavarovalnic v preteklem letu v škodni sklad).

V letu 2005 je bilo zaradi sprememb in dopolnitev ZZavar potrebno spremeniti tudi Tarifo o taksah in nadomestilih (Tarifa-1A). S spremembo tarife so zavezanci za plačilo letnega nadomestila postali tudi samostojni podjetniki posamezniki (podjetniki), katerih

nadomestilo znaša 0,06 % od osnove (prihodki iz dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v preteklem letu).

3. DELO AGENCIJE ZA ZAVAROVALNI NADZOR V LETU 2005

ZZavar določa, da Agencija na njegovi podlagi izdaja predpise in izvaja nadzor nad zavarovalnicami, zavarovalno zastopniškimi in zavarovalno posredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in zavarovalnimi posredniki. Agencija je pristojna tudi za izvajanje nadzora nad pravnimi osebami, povezanimi z zavarovalnico, če je to potrebno zaradi nadzora nad poslovanjem zavarovalnic. Pristojna je tudi za opravljanje nadzora nad zavarovalnico v zavarovalniški skupini ter zavarovalnim in mešanim zavarovalnim holdingom.

V skladu z 342. in 377. členom Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1) (Ur.l. RS, št. 106/99, 72/00, 81/00 in 52/01; v nadaljevanju: ZPIZ-1) je Agencija pristojna tudi za izdajo dovoljenj pokojninskim družbam in za izvajanje nadzora nad njihovim poslovanjem.

Agencija opravlja nadzor tudi nad poslovanjem Jedrskega poola ter nad poslovanjem Slovenskega zavarovalnega združenja v delu, ki se nanaša na poslovanje škodnega sklada.

Po določbah ZZavar Agencija nadzira še poslovanje Sklada dodatnega pokojninskega zavarovanja (Prvi pokojninski sklad), ki je bil ustanovljen na podlagi ZPIZ-1. Upravljalec Prvega pokojninskega sklada v imenu in za račun zavarovancev je Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d.d., zakonska podlaga za njegovo delovanje pa je Zakon o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb (ZPSPID) (Ur. l. RS, št. 50/99 in 58/02), ki v 23. členu določa, da Agencija opravlja nadzor nad upravljanjem in pri tem smiselno uporablja določila ZZavar.

3.1. Delo na zakonodajnem področju

3.1.1. Izdaja novih ter sprejem sprememb in dopolnitev obstoječih podzakonskih predpisov

V skladu z 2. točko 256. člena ZZavar je Agencija pristojna za pripravo in sprejem podzakonskih predpisov, ki imajo podlago v ZZavar.

V letu 2005 je Agencija zaradi novih določb zakona o zavarovalništvu, zakona o gospodarskih družbah kot tudi zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju oblikovala štiri nove podzakonske predpise.

V mesecu januarju 2005 je tako sprejela nov Sklep o prvi sestavi računovodskih poročil zavarovalnic v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (Ur. l. RS, št. 10/05), v mesecu maju 2005 nov Sklep o podrobnejši vsebini dokumentacije k zahtevi za izdajo dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave (Ur. l. RS, št. 52/05), ter oktobra 2005 nov Sklep o podrobnejših navodilih za izračun oz. pobot sredstev matematičnih rezervacij oz. rezervacij za starost (Ur. l. RS, št. 89/05) in Sklep o podrobnejših navodilih za računovodsko spremljanje in izkazovanje poslovnih

dogodkov v zvezi z izvajanjem izravnave pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju (Ur. l. RS, št. 89/05).

Prav tako je v lanskem letu Agencija spremenila in dopolnila enajst podzakonskih predpisov. Vse spremembe in dopolnitve so bile objavljene v Uradnem listu v letu 2005.

V letu 2005 je bil Sklep o podrobnejših pravilih za izračun minimalnega kapitala zavarovalnic spremenjen in dopolnjen kar trikrat in sicer v mesecu januarju, v mesecu maju ter v mesecu oktobru, spremembe in dopolnitve pa so bile objavljene v Uradnih listih RS, št. 6/05, 47/05 in 89/05.

V mesecu aprilu je Agencija sprejela Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o nadzoru nad zavarovalniško skupino (Ur. l. RS, št. 38/05), v mesecu maju Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o registrih zavarovalnih zastopnikov in posrednikov ter zavarovalnih zastopniških in posredniških družb (Ur. l. RS št. 52/05), v mesecu juliju 2005 Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejšem načinu izračuna kapitala in izpolnjevanju kapitalskih zahtev ter kapitalske ustreznosti (Ur. l. RS, št. 65/05), v mesecu avgustu 2005 Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o vsebini poročil in obvestil iz 176. člena in 239. člena zakona o zavarovalništvu ter načinu in rokih poročanja (Ur. l. RS, št. 86/05) in Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejših pogojih za pridobitev in preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oz. posredovanja (Ur. l. RS, št. 86/05), v mesecu septembru 2005 Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o podrobnejših pravilih in minimalnih standardih za izračun zavarovalno-tehničnih rezervacij (Ur. l. RS, št. 85/05) in Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o pošiljanju zavarovalno-statističnih podatkov – SKL 2002 (Ur. l. RS, št. 85), v mesecu oktobru 2005 Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o letnem poročilu in trimesečnih računovodskih izkazih zavarovalnic – SKL 2002 (Ur. l. RS, št. 89/05) in Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o kontnem okviru za zavarovalnice – SKL 2002 (Ur. l. RS, št. 89/05) ter v decembru 2005 Sklep o spremembah in dopolnitvah sklepa o poročilu glede vrst in vrednosti naložb, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Ur. l. RS, št. 118/05).

Zaradi poenotenja poročanja o naložbah je Agencija v decembru 2005 sprejela novo Navodilo o načinu elektronskega poročanja zavarovalnice o naložbah kritnega premoženja in premoženja kritnega sklada ter o naložbah, ki niso financirane iz zavarovalno-tehničnih rezervacij (Ur. l. RS, št. 118/05).

3.1.2. Sodelovanje pri pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o zavarovalništvu

Agencija je v letu 2005 sodelovala pri pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zavarovalništvu (ZZavar-C).

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami ZZavar se želi doseči uskladitev z evropskim pravnim redom, in sicer z direktivami, katerih rok za prenos v slovenski pravni red se je iztekel po zadnji noveli ZZavar kot tudi z direktivami, pri katerih se je izkazalo, da so potrebni določeni popravki. Spreminjajo se tudi določbe o oblikovanju oziroma obravnavanju izravnalnih rezervacij in zavarovalno-tehničnih rezervacij za tveganja velikih škod, pri čemer se ohranja obveznost za oblikovanje izravnalnih rezervacij samo še v zavarovalni vrsti kreditnih zavarovanj. Z dopolnitvami obstoječega zakona o zavarovalništvu se odpravlja omejitev, da lahko posle pozavarovanj opravlja le pozavarovalnica. Predlaga se sprememba, s katero se dopušča zavarovalnici, da

opravlja zavarovalne posle tudi na indirektni način. Za indirektni način opravljanja zavarovalnih poslov po predlogu ZZavar-C gre, ko zavarovalnica sprejme v zavarovanje posamezno nevarnost bodisi kot sozavarovanje bodisi kot fakultativno kvotno pozavarovanje. V ZZavar so predvidene tudi spremembe določb, ki opredeljujejo sestavine temeljnega in dodatnega kapitala zavarovalnice ter računovodske izkaze zavarovalnic, ki so potrebne zaradi pričetka veljave novih slovenskih računovodskih standardov. V poglavju, ki ureja posle zavarovalnega zastopanja in posredovanja, so predlagane določene spremembe, ki precizirajo dosedanjo ureditev, zlasti v delih, kjer se je v praksi izkazala določena neusklajenost ter pravna praznina. ZZavar pa je potrebno v določenih delih tudi poenotiti z določbami v ostalih sektorskih predpisih (tako se na primer domneva o posrednem imetniku ureja na enak način, kot jo urejata Zakon o bančništvu in Zakon o trgu vrednostnih papirjev) ter odpraviti določene nomotehnične pomanjkljivosti.

3.1.3. Sodelovanje pri pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju

Agencija je v prvi polovici leta 2005 sodelovala pri pripravi Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-H), ki je bil objavljen dne 12. 8. 2005 v Uradnem listu RS, št. 76/05.

S sprejetimi spremembami in dopolnitvami zakona so bile sprejete izravnalne sheme; poenotila so se pravila v zvezi s tem, kaj mora zajemati zavarovanje, ki krije dopolnilno zdravstveno zavarovanje; določena so bila pravila za oblikovanje skupščine zastopnikov družbe za vzajemno zavarovanje; določen je bil zadnji mesec v letu 2005 za obnovitev zavarovalnih pogodb in morebitno zamenjavo zavarovalnic, pri katerih naj bi imeli zavarovanci sklenjeno dopolnilno zdravstveno zavarovanje; določeno je bilo, da se vrnejo starostne rezervacije zavarovancem pri dopolnilnem zdravstvenem zavarovanju; obdobje od aprila do junija 2006 je bilo določeno kot prvo obdobje za izravnavo; določeno je bilo, da morajo zavarovalnice v primeru pozitivnega izida iz dopolnilnega zavarovanja polovico tega izida nameniti za izvajanje dopolnilnega zavarovanja.

3.1.4. Sodelovanje pri pripravi Zakona o finančnih konglomeratih

Agencija je v letu 2005, v delovni skupini, poleg Ministrstva za finance, Banke Slovenije in Agencije za trg vrednostnih papirjev, sodelovala pri pripravi Zakona o finančnih konglomeratih, ki je bil objavljen dne 4. 4. 2006 v Uradnem listu RS, št. 43/06.

Ta zakon določa dopolnilni nadzor nad nadzorovanimi osebami, ki so del finančnega konglomerata. Cilji dopolnilnega nadzora so predvsem: zagotoviti obvladovanje tveganj, ki so povezana s poslovanjem nadzorovanih oseb v finančnem konglomeratu in tako zagotavljati večjo stabilnost finančnega sektorja; ob sodelovanju pristojnih nadzornih organov in koordinatorja povečati učinkovitost nadzora nad nadzorovanimi osebami iz različnih finančnih sektorjev, kadar so le-te del finančnega konglomerata; povečati preglednost in varnost delovanja finančnega trga v Republiki Sloveniji kot sestavnega dela enotnega finančnega trga na območju držav članic Evropskih skupnosti, ki delujejo v okviru Evropske unije.

3.2. Izdaja dovoljenj in soglasij

V letu 2005 je Agencija na podlagi osmega odstavka 353. člena Zakona o zavarovalništvu eni zavarovalnici izdala dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov.

Na podlagi četrtega odstavka 65. člena Zakona o zavarovalništvu je Agencija izdala dovoljenje za prenos zavarovalnih pogodb na prevzemno zavarovalnico.

Nadalje je Agencija v letu 2005 izdala 1 dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov po prvem odstavku 65. člena Zakona o zavarovalništvu.

Agencija je v letu 2005 izdala 5 dovoljenj za opravljanje funkcije člana uprave v zavarovalnici in pokojninski družbi in začela en postopek za odvzem dovoljenja za opravljanje funkcije člana uprave zavarovalnice.

V letu 2005 je Agencija na podlagi prvega odstavka 18. člena Zakona o zavarovalništvu izdala dve dovoljenji pravnima osebama za pridobitev kvalificiranega deleža v zavarovalnici in na podlagi drugega odstavka 18. člena Zakona o zavarovalništvu dve dovoljenji pravnima osebama za pridobitev kvalificiranega deleža v pokojninski družbi.

Na podlagi petega odstavka 65. člena Zakona o zavarovalništvu je Agencija leta 2005 izdala tri dovoljenja zavarovalnicam za prenos izločenih poslov.

Na podlagi druge alinee 2. točke drugega odstavka 107. člena Zakona o zavarovalništvu je Agencija v letu 2005 izdala eno dovoljenje za upoštevanje polovice nevplačanega vpoklicanega kapitala zavarovalnice.

Na podlagi drugega odstavka 65. člena Zakona o zavarovalništvu je Agencija v letu 2005 izdala dovoljenje zavarovalnici za združitev s pripojitvijo druge zavarovalnice.

Agencija je v letu 2005 trem zavarovalnicam izdala dovoljenje za neposredno opravljanje poslov v posameznih državah Evropske unije.

Nadalje je Agencija v letu 2005 skupno izdala 626 dovoljenj na področju opravljanja poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Od tega je bilo izdanih 87 dovoljenj zavarovalnim zastopniškim in posredniškim družbam ter samostojnim podjetnikom za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja in posredovanja, 539 dovoljenj oziroma ugotovitvenih odločb pa je bilo izdanih fizičnim osebam za opravljane poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja. Prav tako je Agencija zavrnila oziroma zavrgla 6 zahtev za izdajo dovoljenja za opravljanje dejavnosti oziroma poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

V novembru in decembru leta 2005 je Agencija organizirala opravljanje dveh izpitov, ki sta potrebna za pridobitev dovoljenja za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja. Izpitov se je udeležilo pet kandidatov in ju uspešno opravilo. Sicer pa je Agencija v letu 2005 izdala eno dovoljenje za opravljanje nalog pooblaščenega aktuarja.

3.3. Izvajanje nadzora nad poslovanjem zavarovalnic

3.3.1. Preverjanje poročil in obvestil

Na podlagi ZZavar in drugih zakonov Agencija izvaja nadzor nad zavarovalnicami in drugimi subjekti nadzora (pozavarovalnice, pokojninske družbe, zavarovalno zastopniške družbe, zavarovalno posredniške družbe, Slovensko zavarovalno združenje v delu, ki se nanaša na poslovanje škodnega sklada, Pool-u za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti, Prvi pokojninski sklad). Nad zavarovalnico, ki je v zavarovalniški skupini, nad zavarovalnim holdingom, mešanim zavarovalnim holdingom

in osebami, v katerih je udeležena zavarovalnica oziroma, ki so udeležene v zavarovalnici s sedežem v Republiki Sloveniji oziroma državi članici oziroma tuji državi, opravlja tudi dodaten nadzor, v obsegu, določenem z ZZavar. ZZavar ji daje pooblastilo nadzora tudi nad osebami, ki poleg drugih dejavnosti ali kot edino dejavnost opravljajo zavarovalne posle in dejavnost zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, ne da bi za opravljanje teh poslov oziroma dejavnosti pridobile dovoljenje Agencije (nezakonito opravljanje zavarovalnih poslov in dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja).

Stalnost nadzora Agencija zagotavlja z rednim preverjanjem poročil in obvestil, ki jih prejme od zavezancev za poročanje (redno poročanje) in z opravljanjem pregledov poslovanja. Preglede poslovanja opravlja na podlagi svojega vsakoletnega načrta. Preglede poslovanja opravljajo delavci agencije na sedežu subjekta nadzora ali na sedežu Agencije s pregledom dokumentacije, pridobljene z zahtevo za pregled poslovanja.

Pri rednem poročanju Agencija spremlja pravočasnost in pravilnost poročanja zavarovalnic ter s podrobnejšo analizo in navzkrižnim nadzorom ugotavlja morebitne vsebinske nepravilnosti. V primeru ugotovljenih kršitev in nepravilnosti pri poročanju Agencija pozove subjekt nadzora, da jih odpravi, lahko pa take ugotovitve privedejo tudi do podrobnejšega nadzora s pregledom poslovanja, ki ga opravijo delavci Agencije na sedežu subjekta nadzora (in/ali poslovne enote).

3.3.2. Pregledi poslovanja

Delavci Agencije so v letu 2005 opravili 14 pregledov poslovanja, in sicer v 4 zavarovalnicah, eni pozavarovalnici, podružnici tuje zavarovalnice v Sloveniji, 3 pokojninskih družbah, Pool-u za zavarovanje in pozavarovanje jedrskih nevarnosti, Slovenskem zavarovalnem združenju v delu, ki se nanaša na poslovanje škodnega sklada, Prvem pokojninskem skladu, eni zavarovalno zastopniški družbi in holding podjetju.

Pregledi poslovanja so lahko celoviti ali pa samo pregledi posameznih področij. Posamezna področja pregleda se določijo na podlagi informacij, dobljenih s spremljanjem poročil in obvestil, na pobudo drugih oddelkov v zvezi z izvajanjem drugih nalog Agencije (izdajanje dovoljenj in podobno) ali če je ocenjeno, da je to potrebno glede na informacije, ki izhajajo iz javno razpoložljivih virov. Pregledi poslovanja omogočajo tudi preglede skladnosti dokumentacije s poročili in obvestili, ki jih subjekti nadzora pošiljajo Agenciji v okviru poročanja ter zagotovitev podatkov in informacij, s katerimi Agencija ne razpolaga.

Na podlagi ugotovitev inšpektorjev Agencija v primeru ugotovljenih kršitev in nepravilnosti v poslovanju subjektov nadzora izda odredbo o odpravi kršitev. V primeru ugotovljenih hujših kršitev pravil o obvladovanju tveganj z odredbo odredi dodatne ukrepe. Inšpektorji tudi spremljajo odpravljanje kršitev, ki obsega preverjanje poročil o odpravi kršitev in morebitni ponoven pregled poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev ali so kršitve odpravljene. V primeru ugotovljenih kršitev, ki so v skladu s predpisi okvalificirani kot prekrški, Agencija postopa kot prekrškovni organ.

3.3.3. Izrekanje ukrepov nadzora

Na podlagi ugotovitev iz pregledov je Agencija različnim subjektom nadzora izdala 7 odredb o odpravi kršitev.

Glavne kršitve, zaradi katerih je Agencija v letu 2005 izdala odredbe so se nanašale na nedosledno upoštevanje ZZavar, zakona o gospodarskih družbah in slovenskih računovodskih standardov ter drugih zakonov, ki urejajo poslovanje subjektov, nad katerimi Agencija opravlja nadzor. Tudi v letu 2005 je bila pozornost namenjena doslednemu ločenemu vodenju poslovnih knjig življenjskih in premoženjskih zavarovanj. Druge kršitve so se nanašale na neizkazovanje potencialnih obveznosti do virov sredstev, neupoštevanje splošnih računovodskih predpostavk, kot na primer izkazovanje prihodkov po plačani realizaciji namesto po fakturirani), pomanjkljive računovodske evidence oziroma njihov neobstoj, neustrezno obvladovanje operativnih tveganj zaradi odsotnosti formalnih notranjih postopkov s ključnimi notranjimi kontrolami ali celo odsotnost sistema notranjih kontrol na vseh področjih poslovanja, izpostavljenost tveganju neizvajanja oziroma nepravočasnega in nepravilnega izvajanja procesov v računovodstvu, financah in aktuarstvu in s tem izpostavljenost tveganju nepravočasnega in nepravilnega poročanja Agenciji, neobvladovanje tveganj v zvezi z upravljanjem premoženja kritnih skladov, vodenjem osebnih računov in informacijskimi tehnologijami, opravljanjem poslov zavarovalnega zastopanja brez dovoljenja Agencije. Hujše kršitve pravil o obvladovanju tveganj so se nanašale na nevzpostavitev strogih evidenc polic (ponudb) in s tem izpostavljenost tveganju nepoznanih obveznosti, neskladnost podatkov o rezervacijah v računovodskih izkazih s podatki v aktuarskem poročilu in netočne evidence o škodah, ki se jih uporablja za izračun škodnih rezervacij.

Tabela 5: **Število pregledov poslovanja in izdanih odredb o odpravi kršitev**

	Leto 2004	**Leto 2005**
Število pregledov poslovanja	9	14
Število odredb o odpravi kršitev	13	7

3.4. Sodelovanje z domačimi in tujimi nadzornimi organi in institucijami

Pri opravljanju svojega dela Agencija redno sodeluje s pristojnimi ministrstvi, zlasti Ministrstvom za finance, Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvom za zdravje, kakor tudi z Banko Slovenije, Agencijo za trg vrednostnih papirjev, Slovenskim inštitutom za revizijo, Slovenskim zavarovalnim združenjem, Uradom za preprečevanje pranja denarja in Uradom za preprečevanje korupcije.

V skladu s Pravilnikom o medsebojnem sodelovanju so imeli člani Komisije za medsebojno sodelovanje nadzornih organov v sestavi namestnika guvernerja Banke Slovenije in direktorja Oddelka za bančni nadzor, direktorja Agencije za trg vrednostnih papirjev in direktorja Agencije za zavarovalni nadzor, v letu 2005 dve srečanji.

V skladu z drugim odstavkom 6. člena Pravilnika, ki določa, da dolžnost sklicevanja sestankov in priprave zapisnika vsako leto preide na drug nadzorni organ, je ta obveznost konec leta 2005 prešla od Agencije za trg vrednostnih papirjev na Agencijo za zavarovalni nadzor.

Agencija sodeluje tudi z nadzornimi organi zavarovalnega oziroma finančnega nadzora držav članic EU, Hrvaške, BIH in Makedonije.

Agencija je v letu 2005 sodelovala pri pripravah na uvedbo evra v zavarovalniškem sektorju. Kot članica Koordinacijskega odbora za tehnične priprave za uvedbo evra, ki je bil ustanovljen ob vključitvi Slovenije v ERM II, je že konec leta 2004 izdelala okvirni

akcijski načrt poteka priprav uvedbe evra v zavarovalniškem sektorju. Predstavnika Agencije v Koordinacijskem odboru sta direktor in namestnica direktorja, v Agenciji pa na področju priprav za uvedbo evra v zavarovalniškem sektorju deluje širša delovna skupina.

Slovensko zavarovalno združenje (v nadaljevanju Združenje) je prav tako že konec leta 2004 ustanovilo projektno skupino za uvedbo evra (v nadaljevanju PSEUR). Predstavniki Agencije spremljajo delo PSEUR s prisotnostjo na njenih sestankih in srečanjih ter so tako seznanjeni z njenim potekom dela.

V začetku aprila 2005 je Agencija s predstavniki PSEUR sprejela sklep, da se pripravi vprašalnik o pripravah na dvojno označevanje cen in izpolnjevanju pogojev za uvedbo evra v zavarovalnicah. Večina vprašanj je bila do danes že pojasnjenih oziroma odgovorjenih, tudi s pomočjo Koordinacijskega odbora za tehnične priprave za uvedbo evra, Ministrstva za gospodarstvo, Ministrstva za finance in Slovenskega inštituta za revizijo.

Agencija je s ciljem boljšega pregleda dogajanja na področju poteka priprav za uvedbo evra vzpostavila tudi internetno stran, ki jo tekoče dopolnjuje.

V letu 2005 je Agencija, v sodelovanju z irsko svetovalno družbo Vizor, nadaljevala z vzpostavitvijo informacijskega sistema, ki bo podpiral elektronsko poročanje ter avtomatsko spremljanje statističnih podatkov za področje premoženjskih in življenjskih zavarovanj, s katerim je začela že leta 2001.

3.4.1. Odbor evropskih zavarovalnih in pokojninskih nadzornikov - CEIOPS

Vse pomembnejše postaja tudi sodelovanje Agencije v Odboru evropskih zavarovalnih in prostovoljnih pokojninskih nadzornikov (Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors – CEIOPS), ki je bil ustanovljen 28. maja 2004 v Frankfurtu na osnovi odločitve Sveta ECOFIN z dne 20. januarja 2004. Agencija v okviru CEIOPS sodeluje na več nivojih, kar pomeni možnost za soustvarjanje novih zakonodajnih rešitev, hkrati pa tudi možnost za izobraževanje zaposlenih Agencije.

Glavno telo/organ CEIOPS predstavlja Skupščina predstojnikov zavarovalnih nadzornih organov držav članic (Members Meeting), Upravni odbor (Managing Board) CEIOPS, ki je sestavljen iz šestih članov, pa vodi in usklajuje delo CEIOPS ob pomoči generalnega sekretarja. Član upravnega odbora je tudi direktor Agencije. Trenutno predseduje CEIOPS predstojnik danskega nadzora, njegov namestnik je predsednik nemške finančne nadzorne institucije, ostal štirje člani pa prihajajo iz Velike Britanije, Francije, Belgije in, kot že omenjeno, iz Slovenije. Direktor Agencije je bil kot član Upravnega odbora na plenarnem zasedanju oktobra 2004 imenovan tudi za notranjega revizorja CEIOPS.

V letu 2005 se je direktor udeležil 6 plenarnih zasedanj Skupščine predstojnikov zavarovalnih nadzornih organov držav članic in sicer februarja v Frankfurtu, maja v Bruslju, junija v Londonu, septembra in oktobra v Frankfurtu in decembra v Copenhagnu. V letu 2005 se je direktor Agencije, kot član Upravnega odbora, udeležil tudi sestankov s predstavniki Evropske Komisije.

Za izpolnjevanje svojih nalog CEIOPS ustanavlja stalne odbore in projektne delovne skupine. Tako predstavlja največjo obstoječo nalogo CEIOPS projekt Solventnost II, v okviru katerega je delo delovnih skupin po vzoru že sprejete nove bančne regulative

(Basel II) razdeljeno po t.i. stebrih preudarnega nadzora; v okviru prvega stebra delovna skupina pripravlja stališča s področja kapitalskih zahtev življenjskih kot tudi premoženjskih zavarovalnic, v okviru drugega stebra deluje delovna skupina, ki je zadolžena za revizijo nadzornega procesa in v okviru tretjega stebra delovna skupina pripravlja stališča s področja računovodenja in razkritij.

Namen navedenega projekta je, ne samo izboljšati merila v zvezi z kapitalskimi zahtevami in režimom solventnosti, pač pa tudi prenoviti obstoječa pravila sistema preudarnega nadzora na področju zavarovalništva in oblikovati celovit sistem preudarnega nadzora. Pri tem ima novi sistem solventnosti enako kot dosedanji za glavni cilj varstvo zavarovancev. V ta namen mora nuditi nadzornikom primerna orodja in pooblastila za ovrednotenje celovite solventnosti vseh nadzorovanih subjektov na osnovi ocen vseh važnejših predvidenih tveganj. Ta sistem pokriva tako kvantitativne kot kvalitativne elemente trdnosti določenega zavarovalnega podjetja, kot so npr. sposobnost uprave, notranje kontrole tveganj, spremljava tveganj itd.. Novi sistem solventnosti bo vplival na spremembe mnogih obstoječih direktiv.

Podobno kot Basel II je tudi ta projekt razdeljen na tri stebre oziroma področja: kvantitativne zahteve v prvem stebru, nadzorne aktivnosti v drugem stebru ter poročanje nadzornikov in javna razkritja v tretjem stebru. K tveganjem usmerjen pristop vključuje tudi upoštevanje notranjih modelov za upravljanje tveganj in za boljše prikazovanje strukture tveganj kot je to mogoče z dosedanjimi standardnimi formulami izračunov solventnosti. Tako lahko notranji model povzroči tudi višji ali nižji izračun solventnostnega kapitala glede na standardni pristop.

Glavni poudarek projekta Solventnost II je na kapitalskih zahtevah in nadzornih pregledih individualnih pravnih subjektov. Ne glede na to pa Evropska komisija pričakuje, da bodo upoštevani tudi vsi važnejši vidiki nadzora zavarovalnih skupin in finančnih konglomeratov, vključno z izkušnjami na osnovi obeh tovrstnih direktiv iz leta 1998 oziroma 2002. Pri tem je enako pomembna uporaba notranjih modelov ocenjevanja tveganj v finančnih skupinah, način sprejemanja odločitev pri materinski družbi, primerna delitev odgovornosti med različnimi nadzorniki, ocena pravil za porazdelitev kapitala itd..

V okviru CEIOPS delujejo še naslednji stalni odbori oziroma skupine:
- skupina za zavarovalne skupine in medsektorske aktivnosti;
- skupina za pokojninska zavarovanja;
- skupina za finančno stabilnost oziroma makroekonomske vidike zavarovalništva;
- skupina za proučevanje nadzora zavarovalnih skupin;
- skupina za vprašanja zavarovalnih posrednikov.

Predstavniki Agencije sodelujejo v mnogih strokovnih delovnih skupinah ter so se v letu 2005 udeležili enajstih sestankov, ki so potekali v Rimu, Frankfurtu, Londonu, Dunaju, Bonnu in Budimpešti.

Predstavniki Odbora evropskih zavarovalnih in prostovoljnih pokojninskih nadzornikov CEIOPS, Odbora evropskih bančnih nadzornikov CEBS ter Odbora evropskih nadzornikov za trg vrednostnih papirjev CESR so v Bruslju v novembru 2005 podpisali protokol o sodelovanju in koordiniranju nadzora, izmenjave informacij in ostalih nalogah skupnega interesa. Glede na to, da odbori že sodelujejo, pa je namen protokola, da se to sodelovanje še poglobi in sodelovanje med odbori tudi formalizira. Praktični vidiki protokola so zagotavljanje izmenjave informacij, izmenjava izkušenj, zmanjšanje obremenitev nadzornikov, zagotavljanje osnovnih pogojev za funkcioniranje vseh treh finančnih odborov in izdelava skupnih poročil za ustanove Evropske skupnosti in njene komiteje.

V mesecu februarju 2006 je bila ustanovljena tudi delovna skupina, zadolžena predvsem za poenotenje zavarovalnih postopkov v državah članicah. Članstvo omenjene delovne skupine »Compass« (Task Force on COnvergence and iMPAct aSSessment) sestavlja 5 predstojnikov zavarovalnih nadzornih organov, tudi iz Agencije za zavarovalni nadzor. Prva naloga te delovne skupine pa bo priprava navodil o prihodnji reorganizaciji nadzornega organa v luči novega solventnostnega režima ter izobraževanje in izmenjava zaposlenih v okviru nadzorov EU.

3.5. Ostalo delo Agencije za zavarovalni nadzor

Zaposleni Agencije so se v letu 2005 udeležili številnih delovnih sestankov, seminarjev, strokovnih posvetov in konferenc, kjer so na mnogih omenjenih posvetih tudi aktivno sodelovali z referati in sicer na mednarodni konferenci na Plitvičkih jezerih ter z dvema referatoma na dvanajstih dnevih slovenskega zavarovalništva v Portorožu.

Pomembnejši seminarji in delavnice, ki so se jih zaposleni udeležili v letu 2005 so še Konferenca računovodij na Otočcu, Dnevi slovenskih pravnikov, Dnevi slovenske uprave ter Posveta gospodarskih subjektov v Portorožu in delavnice Sistemizacija delovnih mest v Radencih.